

ÉLETÜNK

XLII. évf. 2. szám (42. Jg. Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

2010. február

HA BÉKÉRE TÖREKSZEL, VÉDD A TEREMTETT VILÁGOT

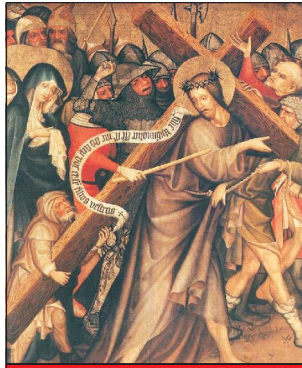
XVI. Benedek pápa üzenete
a béke világnapjára

Az új év kezdetén szeretnék szívből békét kívánni minden keresztény közösségnek, a nemzetek vezetőinek és minden jóakarátú embernek az egész világon. A béke 43. világnapja témájaként választottam: Ha békére törekszel, védd a teremtett világot. A teremtett világ tiszteletben tartásának nagy jelentősége van azért is, mert „a teremtés Isten minden művének kezdete és alapja”, megóvása napjainkban lényegbevágó az emberiség békés együttélése szempontjából. Egyfelől az emberek egymás iránti kegyetlensége miatt a békét és a valódi, teljes emberi fejlődést számos veszély fenyegeti (háborúk, nemzetközi és helyi konfliktusok, terrorcselekmények, valamint az emberi jogok megsértése). Ugyanakkor nem kevésbé aggasztóak a hanyagságból – ha nem egyenesen visszaélésből – fakadó tényezők, amelyek földünket és az Istentől kapott bőséges természeti javakat fenyegetik. Ezért elengedhetetlen, hogy az emberiség megújítsa és megerősítse „az ember és környezete közötti összhangot, amely Isten teremtő szeretetének tükrre kell, hogy legyen: ebből a szeretetből származunk és felé tartunk”. (...)

Immár húsz éve, hogy II. János Pál pápa ezt választotta a béke világnapra írt üzenete témájaként: Béke a teremtő Istennel, béke az egész teremtett világgal, és ezzel felhívta a figyelmet arra a kapcsolatra, amely közöttünk, Isten teremtésményei és a minket körülvevő világegyetem között van. Ezt írta: „Látható, hogy napjainkban egyre inkább tudatában vagyunk, hogy a világbéke veszélyben van... s ez a természet iránti kellő tisztelet hiányából is fakad”. Ez hozzátette, hogy az ökológiai tudatot „nem szabad elnyomni, sőt segíteni kell, hogy fejlődjön, érlelődjön és megfelelően kifejezésre jusson konkrét programokban és kezdeményezésekben”. Már más elődeim is utaltak az ember és a környezet közötti fennálló kapcsolatra. 1971-ben például – XIII. Leó pápa Rerum Novarum kezdetű enciklikájának 80. évfordulója alkalmából – VI. Pál hangsúlyozta, hogy „a természet e közműmű kihasználásán keresztül [az ember] azt kockáztatja, hogy elpusztítja azt, és ennek a pusztításnak önmaga is áldozatul esik”. Hozzátette még: ebben az esetben „nemcsak az anyagi környezet válik állandó veszélyre: szennyezések és hulladékok, új betegségek, teljes romboló hatalom; hanem az emberi környezet is, mely nincs többé az ember hatalmában, és így olyan környezetet teremt a jövőnek, mely elviselhetetlenné válhat számára: hatalmas méretű társadalmi problémává válhat, mely az emberiség egész családját érinti”. (...)

Mindazonáltal figyelembe kell vennünk, hogy az ökológiai választást nem értekelhetjük a hozzá fűződő kérdésektől függetlenül, mivel szoros kapcsolatban áll magával a fejlődés fogalmával, és az emberről, illetve embertársairól és a teremtett világgal való kapcsolatáról alkotott elképzeléssel. Bőles dolog tehát alaposan és nagy távlatban felülvizsgálni a fejlődési modellt, átgondolni a gazdaság és a

(Folytatás a 7. oldalon)

Jézus a kereszten
Károlyvárosi Tamás alkotása, 1427
(Keresztény Múzeum, Esztergom)

A SZÍVBEN DÖL EL MINDEN

Mivel Isten végtelenül szerető személy, nemcsak súlyos bűnökkel lehet Őt megbántani, hanem mulasztással, figyelmességgel, meg nem bocsátással is. Ezért nemcsak a súlyos bűnökkel kell megvizsgálni, hogy elkövettük-e azokat, hanem a kisebb bűnökkel is. Ezt az érzékenységet kívánja tőlünk az igaz szeretet.

Az Ószövetségben szereplő tízparancsolat a cselekedetre teszi a hangsúlyt: Ne lopj, ne ölj, ne paráználkodj! Az Újszövetség nem elégszik meg a rossz cselekedetek tiltásával, hanem a belső szándékot is fontosnak tartja, mert a „szívből ered minden rossz gondolat, gyilkosság, házasságtörés, paráznaság, lopás, hamis tanúság és káromlás” (Mt 15,20). Jézus szavai rábresztik az embert a gondolatok és szándékok felelősségére.

A szívből dől el minden. A szívből kell kiirtani a rossz gyökerét is, hogy tisztá szándékkal éljünk, és a jót meg tudjuk cselekedni.

Az evangéliumokból kitűnik, hogy Jézus mely kapcsolatba akar lépni velünk. Sőt bennünk akar élni. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.” (Jn 14,23) Ez olyan nagy kitüntetés, hogy ennek nagyságát igazán csak a mennyországban tudjuk felfogni. Ez a bensőséges kapcsolat a Szentlélek által valószínűleg meg bennünk. Ehhez szükséges, hogy megtérjünk, és egész életünket járja át a teljes szívvel való istenszeretet és az emberek iránti jószág. Így tudunk hiteles tanúságot tenni Jézusról.

(Katonai István: Meghívás az életre)

NAGYBŐJT ÉS AZ ÖNMÉRSEKLET

Írta: Boda László

Aquinói Szent Tamás átvette és továbbfejlesztette Platón és Arisztotelész erénytanát, elsősorban a négy sarkalatos erényt. Ezek: az okosság, az igazságosság, a lelkierő és a mértékletesség. Utóbbi illeszkedik leginkább nagybőjt lelkiségebe, amely azonban testi mivoltunkat is érinti. A bőjt fejelem fontos dologra figyelmeztet: arra, hogy az ember szellemiségénél fogva uralkodni képes a teste fölött. S az önmérséklet testi-lelki mivoltunkat szőlítja meg, a testi-lelki egészség érdekében.

Az önmérséklet latin neve a temperancia, amelyet más vonatkozásban is használunk, például a hőmérséklettel kapcsolatban: temperált levegő. Platón etikájának tanítása ez, amely az ételben, italban, nemiségben való önfegyelmet, mint alapvető humanitást fogalmazza meg. Egyetemes emberi tapasztalatról van szó, amely alapján visszautasíthatjuk a vádat, hogy a keresztény bőjt fejelem értelmetlen, mert elszakad az emberi természetől. Ellenkezőleg: az emberiség ősi valláserkölcsei hagyományát s azon belül az Ószövetség nagybőjtjét őrzi és tartja életben a maga keretei között. Annnyira mérsékelt, hogy dr. Spiske, miközben orvosi szempontból nagyra értékelt a bőjtöt, még kevésnek is találta az Egyház bőjt fejelemét. Az ember önfegyelmére az ön- és fajfenntartásban, az ételben, italban és a nemiségben válik személyi értékűvé, a testi-lelki egészség érdekében. A nemiség külön téma. Az messzire vezetne. Maradjunk az étel- és italfogyasztás mérsékleténél.

Hogyan kapcsolódik az önmérséklet a kinyilatkoztatás hitéhez? Úgy, hogy a hellenista korban a négy sarkalatos erény keretében az Ószövetség bölcsességi könyveibe is bekerült, az okossággal, igazságossággal és bátorsággal karöltve, persze a kinyilatkoztatás kontextusában (vö. Bölcs 8,7). Aki tehát a nevelés és önmérséklet útján kifejleszti magában az önmérséklet erényét, vagyis személyi értékét, abban kialakul egy spontán készség, habitus, mint a zongorajáték gyakorlásával az ujjak egyre könnyedebbek, végül bravúros mozgása esetében.

(Folytatás a 2. oldalon)

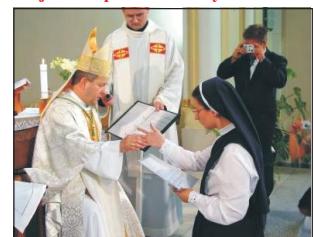
A KALOCSAI ISKOLANÖVÉREK JUBILEUMI ÉVE

Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mutatta be január 9-én azt a szentmisét, amellyel megkezdődött a Miasszonyunkról Nevezett Kalocsa Iskolanövérök magyarországi meglepedésének 150. évfordulóját ünneplő rendezvénysorozat.

A szentmise a kalocsai Szent József-templomban volt, az utána következő ünnepség helyszíne pedig a Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény. A szertartás utáni ünnepséget Csatlós M. Ilona általános főnöknő köszöntője nyitotta meg, majd Lakatos Andor, a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyei Levéltár igazgatója tartott előadást a rend történetéről. Ebéd után a program kiállítás-megnyitásával, filmvetítéssel és egy színdarab bemutatásával folytatódott.

*

A Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanövérök szerzetének gyökerei a XVI-XVII. század fordulójáig, Lotheringiában nyúlnak vissza. Ott alapított Fourier Péter (szentéavatása: 1897) és

Fogadalomtétel a főpásztor előtt (archív felvétel)

Le Clerc Alix (boldoggáavátása: 1947) egy új szerzetet. Születési dátumának 1597 karácsonyát tekinthetjük.

(Folytatás a 7. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Ki mehet áldozni?

Egy svájci olvasónk leveléből idézzük: „Kedves Miklós atya! Nem nagyon gyakori, hogy svájci polgárok (Eidgenossen) barátságukba fogadnak idegeneket. Mi egy ilyen kivétellel kerülnék kapcsolatba: összejárunk, gyerekeink együtt játszanak, közös programokat rendezünk. Mindezt tetőzi, hogy hívó katolikusokról van szó, akik rendszeresen járnak templomba, sőt áldoznak is.

Nemrégiben egy beszélgetés során kiderült, hogy a családfő elvált ember, második házassága csak polgári. Első házassága, melyet templomban kötött, felbomlott, első felesége tíz év után otthagya fátképűl a gyerekekkel együtt. A férfinak szerencséje volt a szerencsétlenségben: megismerkedett egy nagyon rendes lánnyal, akit feleségül vett az anyakönyvvezető előtt. Mit is tehetett volna más, hiszen templomi házasságot nem köthetett. Ennek idestova öt éve, az asszony kiváló feleségnek és nagyon jó anyának bizonyult, mi több, még hívó katolikus is.

Amikor ezt megtudtam, egy baráti beszélgetés alkalmával szóvá tettem, hogy tudtommal elvált ember nem mehet áldozni. „Ő, ezen már régen túl vagyunk – hangzott az válasz –, az Egyház legalábbis itt Svájcban, nem kicsinyes ilyen tén.”

Kedves Miklós atya! Szeretném tudni, hogy mi az Egyház hivatalos álláspontja ebben a kérdésben. Történt-e valami változás? Mehet-e svájci barátom és második felesége áldozni, bár nem kötötték egyházi házasságot?”

Kétségszűlően igen fájdalmas esetről számol be svájci olvasónk. Eltekintve attól, hogy minden házasság felbomlását rengeteg vita, veszekedés, szeretetlenség, sőt gyűlölködés előzi meg, a törés oly mély sebeket üt, amelyek csak nehezen gyógyulnak, nem is beszélve azokról a károkról, amelyeket apró gyermekek kénytelenek elviselni. Ilyen tragédiák elkerülésére az Egyház mindig igyekezett mindent megtenni, hogy a házasság egysége, békéje ne szenvedjen kárt. Azok az eszközök, amelyek az Egyháznak erre a célra rendelkezésére állnak, természetesen a házasság és korlátozottak. Kísérjük meg az egész kérdéskomplexumról egy valamennyire elfogadható képet kapni, kiindulva abból a kérdésből, amelynek feltevése nem elsődleges, de a hívó számára lényeges.

MI AZ ÁLDOZÁS?

Gondolom, minden keresztény tudja, hogy Jézus az utolsó vacsorán szétosztotta a kenyeret és a bort tanítványai között nagyjából e szavakkal: „Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem... Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem... Ezt cselekedjétek az én emlékeztetremre”. A ránk maradt írásos emlékekből tudjuk, hogy az első keresztény közösségek e szavakat szó szerint értették (ApCsel 2,42-47; 1Kor 10,16-17; 11,23-29) és Jézus utasítását követve a „kenyértörés” szertartását közösen végezték. Ez különböztette meg őket a zsidóktól. Krisztus testének és vérének vétele egybefogta őket lelki egységben, belőle merítették erőt az élet nehézségeinek, majd az ültöztesnek elviselésére. Természetes volt, hogy a Krisztussal való ilyen kapcsolat feltételezte Krisztus tanításának elfogadását és követését, egyfajta lelki jó viszonyt. Ezzel szemben az isteni parancsokkal való szembeeségülés (bűn) kizárta a részvételt a „kenyértörés”-ben. Erre is van példa már az első időkben. Ez azóta se változott lényegesen: ma sem veheti magához Krisztus testét (és véré) – azzal nem mehet áldozni – aki nem él az általa ránk hagyott szabályok szerint. Jézus rendje, tanítása nem vegyeskereskedés, ahol

mindenki azt választja ki magának, amihez kedve van. A keresztény közösség (az Egyház) ma is leszögezi, mit tart össze: egyeztetetlennek Jézus tanításával illetve az Ő testének vételével. A manapság oly elterjedt szokás, hogy mindenki megy áldozni, függetlenül attól, hogy rendben van-e kapcsolata Istennel, embertársaival, az Egyházzal, előbb vagy utóbb lelki károsodáshoz vezet. Ennek oka végeredményben vagy egy mélyseges vallási tudatlanság, vagy a szintén gyakori magatartás: a kortárs maga szabja meg, mi az erkölcsileg helyes, mi nem.

A Krisztussal való bensőséges egyetülés, a ráállás az Ő lelkületére nem fér össze egyikkel sem.

KI MEHET ÁLDOZNI?

Elvben minden megkeresztelt katolikus, aki „jóban van” a Jóistennel, az Egyházzal, embertársaival, és hiszi, hogy a szentmisében átváltoztatott kenyér (és bor) színe alatt Jézus valószínű testét (és véré) veszi magához.

Ez a továbbiakban azt jelenti:

– protestáns testvéreinkkel még nem született e téren megegyezés, se katolikusok nem vehetnek részt protestáns üdvözlőben, mert Krisztus teste az egység jele kell, hogy legyen;

– az ortodoxokkal van egy megállapodás, ha szükséghez lép fel;

– nem áldozhat, aki kilépett az Egyházból, aki más vallásnak, vagy szektának tagja, egyházellenes, vagy más miatt tiltott egyesületbe lépett be;

– aki nem egyházi házasságban él, aki házassága mellett stabil módon illegális kapcsolatot tart fenn;

– aki nincs a kegyelem állapotában, azaz súlyos bűnt követett el, de nem kért a bűnbocsánat szentségében (gyónás) feloldozást. Az általános bűnbánati ájtatosság nem helyettesíti a szentségi gyónást!

MI VAN AZ ELVÁLTAKKAL?

Aki elvált, de nem kötött második házasságot, mehet áldozni, kivéve, ha ő a felelős a házasság felbomlásáért. Ez esetben mindent el kell követnie, hogy a házasság rendbe jöjjön.

Aki második (polgári) házasságot kötött, az nem járulhat áldozáshoz, amíg nem sikerül a házasságot egyházilag rendezni. Erre akkor van lehetőség,

– ha az első házasság nem templomban történt,

– ha az első házasság bármilyen oknál fogva egyházilag érvénytelen volt.

NAGYBŐJT ÉS...

(Folytatás az 1. oldalról)

„Halált evett”. Még fájdalmasabb, hogy orosz fogságból hazatért magyar honvédek között akadtak, akik nem tudták, hogy nem szabad hurkát, kolbászt, töltött káposztát enniük. S belehaltak. Mert csak lassan és fokozatosan lehetett volna a sovány káposztaleves után áttérni itthon a nehezebb ételekre.

A jóléti társadalom általános jellemzője, hogy állampolgáiraik tekintélyes része túlsúlyos. Amerikában már profétái hangok vannak ezzel kapcsolatban. Az ún. „hét főbűn”, igazában hét bűnös hajlam között tartjuk számon a torkosságot, amely az ételben, italban való mértéktelenség összefoglaló neve. Az Egyház csak a hamvazószerdát és a nagypénteket írja elő hűveinek, mint szigorú böjti napot. Van, aki a felvilágosodott gondolkodás jelének tekinti, hogy keresztény család tagjaként is tüntetően szembeszegül a család böjti fegyelmével. Mauriac, a neves francia katolikus regényíró írja le az esetet, amikor nagypénteken

Ilyen esetben fel kell venni a kapcsolatot az Egyházi Törvénsszékkel, és kérni az érvénytelenség megállapítását,

– ha idősebb házaspárról van szó, akik csak polgári házasságban élnek, és nincs lehetőségük házasságuk egyházi rendezésére, hivatalosan kijelenthetik az Egyházi Hatóság előtt, hogy együtt élnek ugyan, de nem élnek házasságot. Ilyen esetben az Egyházi Hatóság legjobb belátása szerint megengedheti, hogy szentségekhez járuljanak.

ÉS A KILÁTÁSTALAN ESETEK?

Sajnos ezekből van a legtöbb, de nem annyira statisztikailag, hanem emberileg. Még azoknál sem, akiknek templomban kötött házassága borult fel, lehet mindig érezni, hogy bánják, hogy második házasságuk egyházilag nem rendezhető. Ebben vagy beletörődnek, vagy szidják a papokat, amiért csak paragrafusokon nyargalnak, ahelyett, hogy megértenék híveik bajait, esetleg önkényesen túlteszik magukat az egyházi előírásokon és mennek áldozni. Aztán van olyan is, mint svájci olvasónk barátja, akit a helybeli papság bátorított fel, hogy csak polgárilag kötött házassága ellenére rendszeresen szentáldozáshoz járuljon.

Persze, ha belegondolom magam egy ilyen ember helyzetébe, aki teljesen önhíbján kívül maradt magára apró gyerekeivel, megértem, hogy nem is maradt más választása, mint ahogy anyát keres a kicsinyek számára.

Mit lehet, ha egyáltalán lehet, ilyen esetben tenni, vagy tanácsolni?

Római éveim során egyházi jogi tanulmányokat folytattam a Pápai Laterán Egyetemen. Tudom tehát, hogy milyen nehéz dolog a paragrafusok mögött felfedezni az Életet és fordítva: milyen nehéz az Életet megmagyarázni paragrafusokkal. Sajnos, mindkettőre szükség van.

Egy alkalommal egy híres professzorom elé tartam egy jogilag megoldhatatlan ügyet, tanácsát kérve. „Jár ez a pár gyónni?” – kérdezte. „Jámi, jáma, de nem kapnak feloldozást” – feleltem. „Hát nézze, küldje el őket egy bölcs és intelligens gyónatóhoz” – és mondott egy nevet. „Ha ösztökét hozzá, fog találni kiutat, legalábbis ami a lelkiismereti kérdést illeti.” Így is lett: a fiatalok számára járható utat mutatott.

Valami ilyesmire gondolnék svájci olvasónk barátja esetében. De lehet, hogy már amúgy is sikerült egy belső lelkiismereti megoldás felé irányulnia.

„Házasságok” – végeredményben – az égből kőtetnek” – ez a mondás biztató, vigasztaló mindazok számára, akik bajba jutottak, mert tudhatják, hogy mindekképp jó kezekben vannak, ha ők is mindent megtesznek, ami tőlük telik.

Frank Miklós

odaül a nagypapa a családi asztalhoz, és a többiek megdöbbenésére jóízűen fogyasztani kezdi a húst. Meg is magyarázza a maga különös filozófiájával, tartalomszerűen idézem: Mi öröme volna a Jóistennek abban, hogy ezen a szigorú böjti napon nem eszem meg a húst, amikor jöleszik? A nagypapa sajnos nem hitte el, hogy a lemondásával megajándékozhatja a Jóistent. Emellett magunknak és hozzátartozóinknak is öröme lesz abból, hogy az önfegyelem, a lemondani tudás készségét kifejlesztjük. Szükségünk van rá az élet legkülönbözőbb körülményei között.

Az orvos nem segítheti a gyógyulást, ha beteget nem tud lemondani, például a dohányzásról, a zsíros ételekről vagy a szeszital túlzott fogyasztásáról. A drogokról nem is szólv. Ha valaki nem képes lemondani, a következmény adott esetben akár életveszélyes is lehet. A nagyböjti előírások manapság már igen mérsékelt böjti fegyelem mellett is betarthatók, miközben testi-lelki egészségünket segítik. Erre alkottam meg a magam szentenciatját, hogy másoknak is átadjam: „Tanulj meg lemondani, hogy ne kelljen rólad lemondani”. □

IMASZÁNDÉKOK

Február

I.

Általános szándék (A tudósok): Hogy valamennyi tudós és értelmiségi az igazság őszinte keresése által eljusson az egyetlen igaz Isten megismerésére.

1892-ben történt. Egy franciaországi vonaton egymás mellett ülve utazott egy 70 év körüli úriember meg egy egyetemista. Ez utóbbi egy tudományos könyvet olvasott, a másik pedig egy fekete kötetű könyvet. A fiatal hamarosan rájött, hogy az a Biblia, kinyitva a Márk-evangeliumnál. „Uram, Ön hisz abban a könyvben, amely tele van mesékkel?” „Igen. Persze ez nem történelmi könyv, hanem Isten szava. Nincs igazam?” „Bizony nincs. Azt hiszem, tanulmányoznia kellene a történelmet. Látná, hogy a francia forradalom több mint száz évvel ezelőtt kimutatta a vallás vakágát. Csak tudatlan emberek hiszik még most is, hogy Isten hat nap alatt teremtette a világot. Valamivel többet kellene tudnia abból, amit tudósaink minderről mondanak.” „És tudósaink ugyanazt mondják a világról meg a Bibliáról?” „Nos, én a legközelebbi állomáson leszálllok, nincs időm mindent kifejtetni. Adja meg nekem a címét, én a lehető leghamarabb küldök Önnek tudományos anyagot.” Az öregúr komótosan elővette a névjegyet, és átnyújtotta. „Dr. Louis Pasteur professzor, a tudományos kutatóintézet főigazgatója, Franciaország Nemzeti Egyeteme.” – A befejezetlen történethez még hozzátehetjük, hogy Pasteurnak ismert mondata volt: „Kevés tudomány elválaszt Istentől, sok és elmélyült tudomány közelebb visz hozzá.”

Korunkban a tudomány ismeret szépsége és gazdagsága csodálkozással tölti el. Megismerjük a mindenség végtelen határait és egyben legapróbb, de lényeges részleteit. Számos tudós férfi és nő nagy odaadással feltárja előttünk az emberi ismeret ezerféle területét; a technika pedig az adódó lehetőségeket alkalmazza az emberek javára. – A tudomány azonban kilep saját hatásköréből, ha az egyetlen érvényes és jogos megismerésnek állítja magát, főleg ha kétségbe vonja Isten megismerésének lehetőségét, ahogy pl. az ősröbbség szenális tudosa, Stephen Hawking (szül.: 1942) állítja: „A tudomány nem sok teret hagy Istennek”.

Tudományi jellegűen fogva a természet tudomány nem illetékes az imént felvázolt kérdés eldöntésére, a bölcsélet viszont és a hit tudomány illetékes. Illetékes egyfelől arra, hogy elméleti kritériumok szerint tisztázza az érkei valóságok léte-nyében mélyebb összefüggéseit, másfelől pedig arra is, hogy erkölcsi normákat határozzon meg a világmindenség javának emberi felhasználásához. Hogy ez utóbbi is mennyire lényeges, azt szomorúan igazolják az elhanyagolás vagy a visszaélő felhasználás nagyszámú történelmi esetei. (Például: napjainkban is az emberiség egyharmada éhez, egynek pedig meg nem jut hozzá megfelelő ivóvízhez.)

XVI. Benedek pápa e havi imaszándéka arra hívja fel a tudósokat, az értelmiségieket, hogy ámulatukat és lázas tevékenységüket irányítsák a teljes igazság keresése felé, és magatartásukban lényeges helyet kapjon Isten őszinte és egyre elmélyültebb imádása is.

Imádkozunk „valamennyi tudósért és értelmiségért, hogy az igazság őszinte keresése által eljusson az egyetlen igaz Isten megismerésére”.

II.

Missziós szándék (Az Egyház missziós önanonossága): Hogy az Egyház, saját missziós önanonosságának tudatában, arra törekedjék, hogy hűségesen kövessék Krisztust, és hirdesse Evangéliumát minden népnek.

(Folytatás a 4. oldalán)

A KOLDULÓRENDEK MEGÉRTETTÉK AZ IDŐK JELEIT

A január 13-i általános kihallgatás során Benedek pápa a koldulórendekről, vagyis a ferencesekről és a domonkosokról beszélt a VI. Pál Teremben összegyűlt nyolcezer ember előtt.

Minden nemzedékben születnek szentek, akik megújulást hoznak – mondta a pápa. Így volt ez a XIII. században is, amikor a koldulórendeket alapították: közülük a ferencesek és a domonkosok a leghíresebbek és legfontosabbak. Ők megértették az idők jeleit, és felismerték a kihívást, amellyel az Egyház abban az időben szembesült.

Akkoriban hívők egy csoportja, akiket bár motivált a keresztény élet mély megélése, kritikusan szemlélték az Egyházat, amely gazdag, vagyonos arcát mutatta. Szegénységi mozgalom indult útjára, amely azt hirdette, hogy Krisztus Egyházának szegénynek kell lennie és a szegények Egyházának kell lennie. Készen álltak arra, hogy elárulják az Evangéliumot, és nem az öskeresztényekre jellemző szegénységet élik. Bíralták a püspököket is, később pedig már – saját igazolásukra – a katolikus hittel nem összeegyeztethető tanokat hirdettek.

Szent Ferenc és Szent Domonkos azonban megmutatta, hogy „az evangéliumi szegénységet meg lehet élni az Egyháztól való elszakadás nélkül is” – folytatta a pápa. A koldulórendek tagjai nemcsak személyes vagyonukról mondtak le, hanem a közösség fenntartását biztosító földről vagy birtokról is. Ezzel az volt a szándékuk, hogy józan életrel tegyenek tanúságot, kifejezzék a szegények iránti szolidaritásukat és a Gondviselésbe vetett bizalmukat. A pápák felismerik hangjukban a Szentleket, s támogatásukról biztosították őket.

A ferencesek és a domonkosok nemcsak tanúk, hanem tanítók is voltak. Abban a korban nagy szükség volt a vallási képzésre, s ők meg tudták felelni ennek az igénynek. Nagy lelkesedéssel szentleket magukát a prédikálásnak. Számos hívő, gyakran hatalmas tömegek gyűltek köréjük a templomokban, vagy ahol éppen beszéltek. Az emberek életét érintő témákról beszéltek, különösen az erkölcsi és teológiai erények gyakorlásáról, egyszerű, konkrét példákkal alátámasztva. Hatásukra világi hívők csoportjai alakultak, akiket megérintett Ferenc és Domonkos lelkesége, s saját élethelyeikben akarták megélni a tanítást. Azt hirdették, ahogyan a II. Vatikáni Zsinat is megfogalmazta, hogy az életszentségre való meghívás mindenkinek szól.

A Szentatya végül a Szentlélek segítségét kérte, hogy mindenki megérezhesse, milyen szükség van az Evangéliumról tett állhatatos és bátor tanúságra, s hogy a világban mindig legyenek szent férfiak és nők, akik által az Egyház Krisztushoz, a megváltáshoz vonzza az egész világot.

Magyar Kurír

A FERENCES ÉV BEZÁRÁSA

A magyarországi nyolcszáz fős ferences család január 2-án zárta a rend pápai jóváhagyásának 800. évfordulója alkalmából meghirdetett jubileumi évét a Ferences Mária Misszionárius Növérké budapesti templomában. Az ünnepi eseményen hálaadó imát mondtak a ferences életért, és tanúságtételek hangzottak el a jubileumi év áldásairól. Ezt követően közös szentmisét mutattak be a ferences, a kapucinus és a minorita atyák, melynek főcelebránsa Majnek Antal kárpáthaljai ferences püspök volt.

ZSIDÓ VEZETŐK MÉLTATTÁK XII. PIUSZ EMBERMENTŐ TEVÉKENYSÉGÉT

Vatikáni válasz bizonyos tiltakozásokra

Mivel a zsidóság számos szervezete tiltakozásának adott hangot, amikor XVI. Benedek pápa kihirdette II. János Pál és XII. Piusz pápa tiszteletreméltóságát, az az elismerte, hogy hősi fokon gyakorolták az erényeket, P. Federico Lombardi szentszéki szóvivő jegyzékét adott ki, amelyben kifejti, hogy ez nem jelenti azt, hogy aki imígyen is közelebb került a boldoggá- és szenttéavatáshoz, annak döntései megkérdőjelezhetetlenek és tökéletesek lennének. Ugyanakkor figyelmeztet arra is, hogy XII. Piusznak sokan mondták halát embermentő tevékenységéért. Köztük volt Golda Meir, későbbi izraeli miniszterelnök asszony, Israelo Zolli, Róma később katolizáló főrabja is.

A pápa döntését, XII. Piusz tiszteletreméltóságának kihirdetését bírálta Elan Steinberg, az amerikai holokauszt-túlélőket és leszármazottakat tömörítő egyesület alelnöke; David Rosen rabbi, az Amerikai Zsidó Bizottság vallásközi kapcsolatokkal foglalkozó nemzetközi igazgatója; Stephan Kramer, a Németországi Zsidók Központi Tanácsának főtákará; Abraham Foxman holokauszt-túlélő, az Amerikai Rágalmazásellenes Liga nemzeti igazgatója; Riccardo Di Segni római főrabbi, Renzo Gattegna, az olaszországi zsidó közösségek szövetségének elnöke; és Riccardo Pacifici, a római zsidó közösség vezetője is.

A zsidóság számos szervezeténél negatív reakciót váltott ki, hogy a pápa aláírta a XII. Piusz „hősi erényeit” elismerő dekrétumot. Olyan aláírásról van szó, amelynek jelentősége valószínűleg világos a Katolikus Egyházban, valamint a szakértők számára, és magyarázatot érdemel egy szélesebb közönség számára, különös tekintettel a zsidóságra, akik érthetően nagyon érzékenyek mindarra, ami a második világháború és a holokauszt történelmi időszakát illeti – írja P. Federico Lombardi jezsuita szerzetes, szentszéki szóvivő december 23-án közzétett jegyzékében.

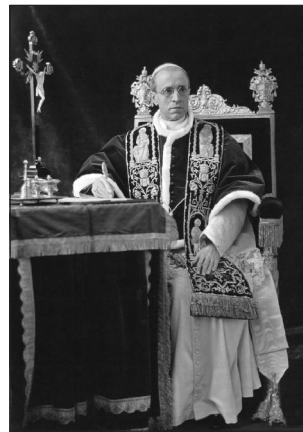
Amikor a pápa aláír egy dekrétumot, amely elismeri Isten Szolgáiban, vagyis egy olyan személynek a „hősi erényeit”, akinek megkezdődött boldoggáavatási eljárása, akkor megerősíti azt a pozitív ítéletet, amelyet a Szenttéavatási Kongregáció már megszavazott. A szavazásra azután kerül sor, hogy alaposan áttanulmányozták a kérdéses személy írásait és a róla szóló tanúságtételeket. A kongregáció tagjai arról szavaznak, hogy a jelölt kiváló módon megélte a keresztény erényeket. Hitét, reményét és szeretetét magasabb fokon kinyilvánította, mint amit általában elvárnak a hívőktől.

Ezért lehet a keresztény élet példaként javasolnia Isten népe számára. Természetesen ebben az értékelésben figyelembe veszik azokat a körülményeket, amelyek között az illető személy élt. Szükség van tehát történelmi szempontok szerinti vizsgálatra is. Az értékelés azonban alapvetően a kérdéses személy által tett keresztény tanúságra vonatkozik. (Ahogyan a pápa mondta a Szenttéavatási Kongregáció tagjaihoz intézett beszédében: a személy Istennel való buzgó kapcsolatát, az evangéliumi tökéletességre való töretlen törekvést érinti.) Nem jelenti tehát minden választása történelmi vonatkozású értékelését.

Egy esetleges később bekövetkező boldoggáavatás szintén ebbe a vonalba illeszkedik be – folytatja jegyzékében Lombardi. Azt jelenti, hogy Isten népének egy kiváló keresztény életpéldát mutatnak fel, amelyet alátámaszt Isten rendkívüli kegyelmének jele, amely Isten Szolgája közbenjárására nyilvánult meg. 2000. szeptember 3-án, XXIII. János és IX. Piusz pápa boldoggáavatásakor II. Já-

nos Pál megállapította: „Az életszentség a történelemben él. Egyetlen szent sem mentesül emberi mivoltunk korlátaitól és feltételeitől. Az Egyház, amikor egy gyermekét a boldogok sorába iktatja, nem az illető egyes történelmi választásait ünnepli, hanem felmutat rá, mint követendő példára erényeiért, dicsőítve az isteni kegyelmet, amely azokban felragyog.”

Mindez tehát a legkisebb mértékben sem kívánja korlátozni azt a vitát, amely XII. Piusz konkrét választásai körül alakult ki. Az Egyház azt állítja, hogy abban a helyzetben döntéseit pusztán az a szándék irányította, hogy mint pápa a legjobban eleget tegyen magasrendű és drámai felelősségé-

Tiszteletreméltó XII. Piusz (1876–1958)

nek. Mindazonáltal XII. Piusz figyelemmel és aggodalommal kísérte a zsidóság sorsát, és ez minden bizonnyal jelentős volt erényei megítélésénél. Ezt számos tanúságtétel bizonyítja és sok zsidó is elismeri.

Nyitva marad tehát a jövőben is a történetek kutatása és értékelése saját szakterületükön. Ebben a konkrét esetben érthető a kérdés, hogy minden lehetőség nyitva álljon a dokumentumok kutatását illetően. Már VI. Pál kedvezté kívánt az erre vonatkozó mielőbbi kutatásoknak azáltal, hogy közzé tette az „Actes et Documents” kötetét. A vatikáni levéltár teljes megnyitására – mint ahogy ez már többször elhangzott – szükség van a hatalmas mennyiségű dokumentumhalmaz rendezésére és katalogizálására, amely a gyakorlatban néhány évet igényel még.

Az a tény, hogy a II. János Pál és XII. Piusz pápa „hősi erényeit” elismerő dekrétumokat ugyanazon a napon hirdették ki, nem jelenti a két eljárás összekapcsolását. A két boldoggáavatási ügy egymástól teljesen független és mindkettő saját útját követi. Nincs tehát semmiféle ok arra, hogy feltételezzük a két boldoggáavatás egyidejűségét.

XVI. Benedek pápa számos alkalommal tanúságot tett már nagy baráti és tiszteletteljes készségéről a zsidó nép iránt. Ezt teológiai munkája is vitathatatlanul tanúsítja. Világos, hogy a dekrétum aláírását egyáltalán nem lehet úgy értelmezni, mint egy ellenséges tettet a zsidó nép ellen. Reméljük, hogy nem tekintik továbbá akadálnak a zsidóság és a Katolikus Egyház közötti párbeszéd számára. Azt kívánjuk, hogy a pápa közelgő, a római zsinagógának szóló látogatása legyen alkalom arra, hogy nagy szívélyességgel ismételtlen megerősítést és megszilárdítást a barátság és a nagybarátság köteleit – írja P. Federico Lombardi szentszéki szóvivő jegyzékében.

XII. Piusz szemére szokták vetni, hogy nem tiltakozott eléggé a náci eszmék ellen, valamint hogy „több embert

is megmenthetett volna”. Mindazonáltal ezek a vádak jóval halála után alakultak ki, a világháború után és halálakor méltatták embermentő tevékenységét.

A Summi Pontificatus című apostoli levelében, 1939. október 20-án elítélte Lengyelország lerohanását, a rasszista ideológiákat és a totalitárius államrendet. Amikor a pápa megkérdezte a lengyel püspököket, hogy nyilvános nyilatkozatban ítéle-e el magát a náci rezsimet, a főpapok határozottan lebeszéltek tervéről. Adam Sapieha bíboros, krakkói érsek ezt írta levelében: „Senki sem lehet halászból érdeklődésért, mint mi, lengyelek. De ha valaha is nyilvánosságra hoznám ezeket a papírokat, vagy ha megtálatnám nálam, az összes lengyel fejbe sem lenne elég ahhoz a megtorláshoz, amit a náciak művelnének. Nemcsak zsidókról lenne szó, mindannyiunkat lemezárólnának. Mi haszna lenne elmondani azt, amit mindenki tud? Természetes, hogy a pápa velünk van. De semmi szükség arra, hogy közhírré tegyünk a pápa elítélő nyilatkozatát, ha ez súlyosbítaná bajainkat.”

Mint tudjuk, a pápa saját kezűleg égette el az általa olasz nyelven írt, tízezrek koncentrációs táborba való elhurcolása ellen tiltakozó négyoldalas levelét (amelyt aznap délután akart megjelentetni a L'Osservatore Romanóban), amikor fülbe jutott, hogy a holland püspökök egy hasonló bíráló hangú pásztorlevelének nyilvánosságra hozatala után a németek negyven ezer embert, mindenekelőtt zsidó származású katolikusokat letartóztattak, és különböző táborokba hurcoltak.

Golda Meir későbbi izraeli miniszterelnök asszony meglehetősen hangosan mondott köszönetet a pápának, csakúgy, mint a katolikus hitre később áttért Israelo Zolli római főrabbi is 1958. október 9-én, közvetlen XII. Piusz halála után. Elío Toaff római főrabbi kiemelte, hogy az olaszországi zsidók bárki másnál jobban éreztették és méltányolták azt a könyörületet és nagylelkű baráti magatartást, amelyet a pápa a zsidóüldözés és terror szörnyű éve alatt a zsidók irányában tanúsított. A New York Times közölte a New York-i főrabbi dicsőítő szavait XII. Piuszról, és az amerikai zsidó sajtó egésze is csatlakozott ehhez a pozitív megítéléshez. A washingtoni „Jewish Post” azt írta XII. Piusz halálakor, hogy senki sem segített a zsidóknak a legszörnyűbb tragédiájuk órájában olyan mértékben, mint a pápa.

XII. Piusz segítőkészségéről számolt be a már említett akkori római főrabbi, Israelo Zolli is: „A Szentatya egy személyes, kézzel írott feljegyzést küldött az összes püspöknek, amelyben utasította őket, oldják fel a klauzúrákat a kolostorokban és szerzetesi közösségekben, hogy azok ily módon menhelyül szolgálhassanak a zsidóknak. A történelemben nem volt még egy olyan hős, aki ekkora hadseregnek parancsolt volna; nagy- és kisvárosokban munkálkodó papok egész hada volt azzal elfoglalva, hogy kenyeret juttasson az üldözötteknek, és útlevelet szerezzen a menekülteknek. Apácák tábori konyhákban serénykedtek, és a részuruló nőknek vendégszeretettel segítettek. Rendfőnökök indultak el az éjszakába, hogy feltárazzák az áldozatokra vadászó német katonákat. Mindannyian a keresztényi szeretet belső késztetésétől hajtva követték XII. Piusz utasításait, fittyet hányva a halálvesztélyre.”

„Tanúsítom, hogy a 9000 római zsidóból 8000-et a Vatikán mentett meg” – mondta Nicolaus Kunkel, a Rómát megszálló német parancsnokság tisztje. Azoknak száma, akiknek megmenekülésében része volt egyházi segítségnek (nem feltétlenül a Vatikáné által) pedig több százazerre tehető.

(Vatikáni Rádió)

Gyermekeknek

BALÁZS-ÁLDÁS

Ugye hallottatok már Szent Balázsról? Az ő emlékeztetőre kapjuk a templomban február 3-án, meg a rákövetkező vasárnapon a torokládást. Ilyenkor rengeteg közismert emberrel találkozhatunk Budapesten az Üllői úti Szent Kereszt-templomban. Színészek, rádióbemondók, tévé-műsorvezetők állnak sorba Kerényi atya előtt, hogy részülniessen az áldásból, de más templomokban is ismerősökre akadhatunk. Akik a „hangjukból élnek”, mint például az énekesek, színészek, előadóművészek, tévé-rádió bemondók, de akár a papok, meg a tanárok is, féltő gonddal kell, hogy őrizze a hangjukat. A Balázs-áldás ebben segíti őket, meg abban, hogy más szempontból is megővője az egészségüket.

Ugye tudjátok, hogyan alakult ki ez a szép szokás? Egy napon rémült édesanya sietett Balázshoz, mert a fia fuldoklott egy torkán akadt halszállkától. A szent megáldotta a fiút, s így megmentette a haláltól.

Hanem ránk maradt egy másik történet is Balázsról, aki a keresztényüldözés idején élt, hiszen 316 táján halt meg. A helytartó vízbefojtás általi halálra ítélte őt. Abba a tóba kellett bevetni szentünket, amelybe korábban keresztény asszonyokat fojtottak, mert azok beleszórták ugyanebbe a tóba a helytartó házi isteneit. Balázs a tó partján áldást adott a számára halált jelentő vízre, majd besétált annak tetején járva, egészen a tó közepéig. Onnan pedig felszólította bírát, hogy saját, pogány isteneikbe vetett hitük bizonyosságát kövessék a példáját. Hatvanöt férfi elfogadta a kihívást, akik mind a vízbe fulladtak.

Balázs áldása immár 1700 éves múlt után is hatásos. A hívő nép nem csoda, hogy ma is szívesen fogadja a Balázs-áldást, különösen azok, akiknek legnagyobb szükségük van rá.

András bácsi

Fiataloknak

KÍVÁNSÁGAINK

A mesék azért olyan népszerűek, mert az elmondott történetekben nagyon sokszor lehetetlen kívánságok teljesülnek. Amiről a valóságban csak álmodni merünk, az a mesék világában egyszerűen lehetséges, teljesíthetővé válik... A valóságos életben megfogalmazott kívánságaink nagyon sokfélék. Vannak olyan kívánságok, amelyek meghaladják képességeinket, ellentmondanak irratlan szabályoknak, egyszerűen lehetetlenek. Vannak jogos, egyszerű kívánságaink, amelyek emberi létünket tehetnek tökéletesebbé, boldogabbá. Egészséget, harmóniát, békét, sikert kérni, kívánni természetes dolog. Nagyon fontosak azok a

kívánságok, amelyek kiállják a múlt idő próbáját. Ezek mindig és mindenkor időszerűek, mert a jelen vágyai az örökkévalóságban tükröződnek. Isten jelenléte, az örök élet utáni vágy lehet ilyen kívánság. Kijózanító tapasztalat: nem minden kívánságunk kérésünk teljesül. Isten felé megfogalmazott kéréseink sem mindig teljesednek. De miért nem? Bizonyára bennünk van a hiba... Elfeledkezünk talán éppen a lényegről, arról, ami igazán fontos és szükséges? De egyben biztosak lehetünk: Isten amit megígért, teljesíti is. S ez az emberi élet, a jelen és a jövő alapvető kívánságainak, kéréseinek alapja és gyökere.

Pál atya

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

1844-ben a nagy misszionárius, Xavéri Szent Ferenc ünnepén alakult meg az imaapostolság, hogy az Egyház missziós törekvéseit Krisztussal állítva imával és életáldozattal támogassa. 1890 óta imádkozik havi általános szándékokra; ezekhez 1925-ben jötték hozzá a havi missziós szándékok. – Évtizedekkel, pár évszázaddal ezelőtt voltak a Földnek és az Egyháznak kifejezetten „missziós” területei, országai. Időközben ezek kibontakoztak, egyházi szervezettek és krisztusi lelkesítők felhőtt a régóta keresztény országok szintjéhez; ez utóbbiak viszont megismerték a masszív elvilágiasodás és a százalékos csökkenés problémáját. Tehát bizonyos kiegyenlítődés állt be, az Egyház missziós önazonosságának módosulása. Napjainkban ez érződik az általános meg a missziós havi imaszándék egymáshoz egyre inkább közeledő jellegében is.

Valamennyien, keresztények hívatta vagyunk (a keresztény szentsége által) a misszióra: „profétai, királyi és papi” szolgálatra. Mi, imaapostolok sajátos felelősséggel tartozunk az Egyház küldetése iránt: az örömről terjesztésében és meggyőkeztetésében tudatosan és állandóan részt kell vennünk. II. János Pál pápa egy mondanása meglepően világítja meg, miről van itt szó: „Nincs nagyobb bánat annál, mint úgy meghalni, hogy nem ismerjük Istent”; nos, mi ezt a „szomorúságot” igyekszünk megelőzni egész lényünkkel és minden imánkkal.

„Az Egyház missziós önazonosságának tudatosítása.” Ennek a kifejezésnek szellemében egy európai ország imaapostolságának országos igazgatója a következő

programot tűzte maga elé. „Az utóbbi öt év során minden évben három hónapra más társakkal együtt apostoli túra indulok az egyházmegyébe. Pénz nélkül megyünk, azért megyünk, hogy a keresztény közösségeket szolgáljuk. Bekopogunk egy-egy ajtón, nem azért, hogy Istentől vagy az Evangéliumról beszéljünk, hanem hogy ennyivalót és szálláslehetőséget kérjünk. Ahogy megyünk – sebezhetően, hatalom, tulajdon vagy tudomány nélkül, mint vándorpapok –, új kapcsolatba kerülünk az emberekkel, akik befogadnak, megnyitják szívüket, belső életüket, az életüket és a halál mindennapos megélésével kapcsolatban. Ebben a baráti találkozásban, mely emberségben, gyakran megélik az Evangéliumot, amely örömhír a szegényeknek, a magányosoknak, annak, aki éppen elvesztette a feleségét, aki elvált és szenved, aki napról napra keményen és kitartóan dolgozik, hogy gyermekeinek tisztességes életet biztosítson. Sokak számára az, hogy valaki – és nem is akármely, hanem az Egyház – érdeklődik irántuk, meghallgatja őket, és nem ítéli el: ez örömhír, Evangélium, és az Evangéliumhoz vezető út. Úgy tűnik nekem, hogy ha mi valamennyien, ki-ki a mindennapi életében, megmutatjuk egy olyan valaki jelenlétét, aki eddig távollévőnek tűnt, sokan utánuk indulnak, és más szemmel néznek majd az Egyházra.”

Az ilyen új típusú evangelizálásnak persze más hasonló formái is léteznek. Próbáljuk kitalálni őket

Imádkozunk, „hogy az Egyház, saját missziós önazonosságának tudatában, arra törekedjék, hogy hűségesen kövessék Krisztust, és hirdesse Evangéliumát minden népnek”.

Claudio Barriga SJ – Nagy Ferenc SJ

A GENDER-ELMÉLET ÁLTAL FELVETETT KÉRDÉSEK

André Vingt-Trois bíboros, a francia püspöki konferencia elnöke a CCEE plenáris gyűlésén előadást tartott a gender-kérdésről. Előadásának szövegét az alábbiakban közöljük.

A házastárs és a család fogalmának értelmezésében mélyreható változások mentek végbe az utóbbi időben. E fogalmak lényegének értelmezése jelenleg nagyban függ a gender-elmélettől, az 1950-es évek óta terjedő ideológiától. Melyek a főbb gondolatai ennek az ideológiának, milyen problémákat vetnek fel ezek a gondolatok, és milyen kihívások következnek ebből a társadalom és az Egyház számára?

I. A gender-elmélet fogalma

A gender-elmélet – az állampolgári egyenlőség nevében – megkérdőjelezi a nemi különbözőség értelmét. A férfi és nő nemet tehát társadalmi képződményként fogja föl, amelyet le kell bontani, hogy mindenki személyes irányultságának megfelelően teremthessen társas kapcsolatot.

Foglaljuk össze röviden ezen ideológia fogalmait!

1. A gender-elmélet különválasztja a biológiai nemet a gender-től (társadalmi nemtől). Az ember fizikailag lehet férfi vagy nő, de valójában nem ez számít, hanem az, hogy az illető a férfi, nő, homoszexuális, transzszexuális, vagy valami más – maga által jónak tartott – nemhez tartozónak tartja magát. Így mindenféle házastársi és családi forma létezhet. A létrejövő kapcsolatokat pedig, mivel léteznek, törvényesen el kell ismerni.

2. A nőknek meg kell szabadulniuk a férfiak hatalmától, és minden téren meg kell valószínűsíteni az egyenlőséget. Ezért kell csökkenteni az olyan egyenlőtlenségeket, amelyek például a terhességgel kapcsolatosak (fogamzásgátlás, abortusz, munkavállalás).

3. A nemi identitás az ember vágyaitól függ, nem pedig nemiséggel bíró testétől. A törvényeknek figyelembe kell ezt venniük, és harcolniuk kell a diszkrimináció, különösen a homoszexuálisokat érintő hátrányos megkülönböztetés ellen. A hivatalos iratokon többé nem az ember neve, hanem „gender”, vagyis társadalmi neme szerepel.

II. E fogalmak kritikája

Ez az új ideológia elrugaszkodott az emberi valóságtól.

1. A gender-elmélet elutasítja a nemiséggel rendelkező test fogalmát, hogy

egyenlővé tegye a férfit és a nőt. Azt állítja, hogy mindenki saját szubjektív igényeinek megfelelően alkotja meg identitását, és az, hogy valaki férfi vagy nő, csupán kulturális képződmény. Itt ellentmondás támad az ember saját maga általi meghatározása, illetve a társadalom általi meghatározottsága között (természet és kultúra közötti konfliktus). Ez az elmélet az identitások uniformizálása érdekében a férfi és női hivatást is tagadja.

2. A nemek egyenlősége az Egyház által is vallott érték. Az egyenlőség szintjére redukált egyenlőség azonban újabb egyenlőtlenségeket szül, mint például Franciaországban, ahol az igazságszolgáltatás úgy ítélte meg, hogy az a nőnek, ellentétben a nemek egyenlőségének elvével. E megítélés szerint a férfiaknak is ugyanilyen mértékű kedvezmény járna, colt az eredeti cél az anyák szülésben és nevelésben betöltött szerepének értékelése és kompenzálása volt.

A férfiak és nők kapcsolatát a hatalom és a versengés kontextusában mutatják be. A férfiakra úgy tekintenek, mint akik eltiporják a nőket és rosszul bánnak velük. Ha magunkévá tesszük ezt a megközelítést, megfosztjuk magunkat a kereszténység által kínált pozitív látásmódtól, amely a férfi és a nő egységét hangsúlyozza. Mára pedig ezt az egységet valószínűleg meg és fejezi ki a keresztény házasság, amely az egyenlő méltóságon, a szabad választáson és a felek együttműködésén alapul. Ezt az egyenlőséget nem szabad összekeverni a férfi és a nő egyformaságával vagy hasonlóságával – még kevésbé két azonos nemű személy kapcsolatához hasonlítani.

3. A gender-elmélet a nemi identitás teljesen szubjektív látásmódját dolgozza ki. Pontosabban fogalmazva, a nemi „irányultság” kerül az „identitás” helyére, amely így elveszti objektív mivoltát.

III. Kihívás az Egyház számára

A világnak és az Egyháznak már sokszor kellett szembenéznie a közösségi élet értelmezését veszélyeztető ideológiákkal (ld. Caritas in veritate 14). A férfi és a nő valóságának értelmezését és hivatását illetően az Egyház olyan látásmódot ajánl, amely kettőjük együttműködésén alapul, és elhatárolódik a gender-elmélet harcias és gyanakvó felfogásától. □

EURÓPA JÖVŐJE A CSALÁDRA ÉPÜL

„Isten szentháromságos szeretetközösség, melynek első, közvetlen kifejezője a család. Az Isten képmására teremtett férfi és nő 'egy testté', azaz új életet termő szeretetközösséggé lesz. A család tehát – egyrészt mert szeretetközösség, másrészt mert életadásra hivatott – a Szentháromság képmása” – fogalmazott XVI. Benedek pápa Szent Család vasárnapján.

Az elvesztett és a templomban megkevert Jézusról szóló evangéliumi történetre utalva a pápa kiemelte, hogy Jézust a szülei nevelték a templomnak és az Úr törvényeinek tiszteltetésére és szeretetére. A keresztény nevelés – folytatta – „a nevelők és Isten közös munkálkodásának gyümölcse. A keresztény család tudja, hogy a gyermek Isten ajándéka és terve. A szülők nem tekinthetik hát tulajdonuknak a gyermekeket, hanem az a feladatuk, hogy a nagyobb szabadságban neveljék őket, vagyis arra, hogy igent mondjanak Istennek, és akaratát teljesítsék, aminek tökéletes példája a Szűzanya”.

Az Űrangyala-imádság alkalmával XVI. Benedek a spanyol püspököket és a madridi Plaza de Limán összegyűlt egy-

millió hívót is köszöntötte, akik szentmisén imádkoztak a családokért. „Európa jövője a családra épül” gondolat jegyében meghirdetett eseményt Antonio Maria Rouco Varela bíboros madridi érsek kezdeményezte, tiltakozásul a spanyol kormány döntései ellen, melyekkel törvényesen elismerték az azonos neműek házasságát, és lehetővé tették a homoszexuálisok általi örökbefogadást.

A pápa spanyolul szövegezte az egybegyűltekhöz: „A keresztények egyik legfontosabb szolgálatát: szeliden, de határozottan tanúságot tenni arról, hogy a család egy férfi és egy nő házasságán alapszik; ezt őrizni, ezt előmozdítani, mert ez a lehető legfontosabb az emberiség jelene és jövője szempontjából”.

„A család a legjobb iskola. Ott tanuljuk meg azokat az értékeket, amelyek méltóságot adnak a személynek, és naggyá teszik az embert. A családtagok osztoznak bánatban-örömben, és valamennyien érzik, hogy otthon szeretet veszi körül őket, pusztán azért, mert egyazon családdal tartoznak” – idézi Benedek pápát az AsiaNews.

MK

Floridai levél

MAGYAR BENCÉSEK
KALIFORNIÁBAN

A kommunizmus legsötétebb éveiben hét menekült magyar bencés szerzetes került az Egyesült Államokba. Dolgoztak, tanítottak, egyetemi tanulmányaikat folytatták, de egymástól távol, magánosan éltek. Egyre erősödött bennük az igény, hogy összekérülve együtt folytassák a Szent Benedek regulái szerinti életvitelüket. Közben anyaházuktól, Pannonhalmáról is megkapták az utasítást: ha egy éven belül nem találunk megfelelő megoldást, csatlakozniuk kell az 1928 óta Braziliában, Sao Paulóban működő magyar bencésekhez.

Egy év döbbenetesen rövid idő egy ilyen óriási feladatra, de hatványozottabban az, amikor a teher hét nincstelen menekült vállalt nyomja. Ahhoz, hogy ez sikerüljön „csodára” volt szükség. Ennek a „csodának” 50. fordulójára emlékeztet a Woodside Priory sajtó kiadásában idén megjelent *Beginnings: The Foundation of Woodside Priory*, a múlt év őszén 90. életévét betöltött Jávor Egon atya tollából, akire a terv megvalósításából oroszlánrész jutott. Visszatekintve, a „Beginnings” az egyre gyűrűző mozzanatok logikus láncolata, míg a „Kezdet” a sötétebb ugrással lehetett egyenlő. Először három kérdésre kellett választ találni: hol legyen az új otthon, milyen munkát végezzenek – és a leglényegesebb –, terüket miből valósítsák meg?

Kezdeti tapogatózások után, 1955. október 18-án Egon atya elindult a kontinenst átszelő útjára. San Franciscóba érkezve megragadta a táj szépsége, a város fekvése, az öböl, a Csendes-óceán látványa, és biztonsággal érezte: az első kérdést kipipálhatja. A „helyet” megtalálta.

Jelentkezett az érseki hivatalban. Paptársai nem bízták: az érsek nem „kedveli” a szerzetesrendeket. Néhány éve elutasította a magyar ciszterciek hasonló kérését, pedig ők nem jöttek üres kézzel. De John J. Mitty érsek nemcsak érdeklődéssel hallgatta a magyar bencés kolostor és középiskola alapítását vázoló tervet, jóindulatú utasításokkal látta el Egon atyát. Egy plébánián jelölte ki a helyét, ahol elkészíti munkája révén egyre több emberrel került össze, és minden alkalmat megragadott tervük ismertetésére. A legtöbben pozitívan fogadták, szükség volt egy ilyen magas színvonalú iskolára. Az érdeklődők tömege hamarosan kibővült a segítségével. Üzleti vonalon a befolyásos pénzemberek, társadalmi téren a jelentős szerepet vivő hölgyek léptek akcióba. Teadélutánokat, bálakat, tombolákat, divatbemutatókat rendeztek az alapítvány javára. Ez az ingatlanpiac ismerői segítettek a megfelelő objektum felkutatásában, megvételénél.

Hamarosan találtak egy 18 aceres farmot Portola Valley-ben. Az elhanyagolt kis ház két hálószobájából az egyiket Egon atya nyomban átalakította kápolnává, ahol másnap, alig egy évvel indulása után, a Pannonhalmi Apátság védőszentje, Szent Márton ünnepén bemutatta az első szentmisét. És a kezdetől számítva még két év sem telt el, mikor 1957. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén együtt imádkozott a hét menekült magyar bencés, össze pedig, ropant szerény körülmények között, megnyitott a Szent István királyunkról elnevezett, elismertté vált iskolájuk.

Az Emlékkönyvből vett latin mondás szerint „A barátnak minden sikerül”. Egészítsük ki ezt azzal, hogy minden ereje bevetésével és az Isteni kegyelem mérhetetlen segítségével.

Bitskey Ella, Sarasota

TEMPLOMBÓL – MÚZEUM
TÖRÖKORSZÁGBAN

A török kormány egyre jobban az iszlám pártjára áll, és ennek jegyében igyekszik gátat vetni a keresztény egyházak működésének. Kiváltképpen az örmény keresztények sínylik meg Erdogán miniszterelnök nem mindig kiszámítható irányvonalát. Ertugrul Günay kulturális és idegenforgalmi miniszter – aki a vallásügyi kérdéseket is eldönti – a Milliyet című napilapnak adott nyilatkozatában például visszakövetelte Olaszországtól Szent Miklós földi maradványait. IV. Miklós műrai érsek a 14. században a jelenlegi Törökországban élt, és ereklyéit a XI. században a kereszties háborúk idején ka-lódok vitték Olaszországba. A később Mikulássá vált Szent Miklós ereklyéit a második évezred kezdete óta Bari városának a szentről elnevezett székesegyházában állították ki. Ertugrul Günay elmondta, hogy a szent szülővárosában, mai nevén Demreben múzeumot építenek, amely a vidék történelmi nevezetességeinek – elsősorban a lükiai és bizánci kultúra emlékeinek – ad majd otthont, és

ott akarják kiállítani a szent földi maradványait is. Demre V. században épült, majd fél ezer évvel később felújított bizánci székesegyháza igen népszerű a turisták – főleg az Oroszországból érkező látogatók – körében.

Ertugrul Günay azzal a bejelentésével is megütöztetést keltett Nyugaton, hogy az örmény pátriárkák egykori székhelyén, Akdamar szigetén a Szent Keresztről elnevezett templomot múzeummá alakítják. Pedig az örmények főpápa, II. Mezrop pátriárka minden követ megmozgatótt, hogy a festői szépségű kelet-törökországi Van-tó Akdamar nevű szigetén lévő évszázados templomot – az örmény egyházfők székesegyházát – legalább néha lehessen istentiszteletre használni. A török miniszter érve meglehetősen körmonfont: ő ugyanis azzal indokolta elutasítását, hogy a három éven át tartó renoválás során a Szent Kereszt-székesegyházra nem került fel a kereszt, így nincs is lehetséges vallási célra történő felhasználására. Az épület a jövőben kizárólag

múzeumi célt szolgál – szögezte le Ertugrul Günay. A miniszter azonban kevésbé mutatkozott hajthatatlannak, amikor Szent Pál apostol szülőhelyén, Tarzusban kilátásba helyezte a katolikus templom megnyitását. Ez az ugyancsak műemlék templom is műzeumként működik jelenleg, de Ertugrul Günay szerint semmi sem indokolja, hogy a múzeumot ne alakítsák vissza templommá, amelyben rendszeresen tarthatnak istentiszteletet.

A napokban Erdogán kormányfő is nyilatkozott felekezeti ügyekben, és jelezte, hogy az 1971-ben bezárt isztambuli ortodox papi szeminárium működését újra engedélyezik, ha az athéni hatóságok lehetővé teszik a Görögországban élő mohamedánoknak, hogy magukat „törökönek” nevezzék, egyházi vezetőjüket, a muftit maguk válasszák, és nem görögöknek akadályt egy reprezentatív mecset megépítése elé Athén központjában. Az ortodox papi szeminárium ügye jó ideje beáramlyolja Ankara és a konstantinápolyi pátriárka viszonyát.

Vincze András

„KERESZTÉNY GAZDASÁG – GLOBÁLIS
PIACGAZDASÁG”

Botos Katalin új könyvében a kereszténység társadalmi tanítása tükrében keresi a választ korunk sorsdöntő kérdéseire; a jelenlegi gazdasági válságra, a fenntartható fejlődés megvalósíthatóságára, a szociális piacgazdaság gyökereire és évtizedekig sikeres működésének tapasztalataira, a XXI. század új kihívásaira adandó válasza, a keresztény vállalat-management esélyeire és előnyeire.

Tanulmánykötetében először a világvallások gazdasági tanítását bemutató elemzésével találkozunk. Jó összefoglalást kapunk arról, hogy mi a közös az istenkeresésben és egy igazságosabb és testvériesebb világ létrehozásának reményében, mi a szerepe az erkölcsnek és a szolidaritásnak a gazdaságban, mivel mindkettőre szükség van a fejlődés előmozdításában. Sem a gazdaság, sem a társadalom nem működhet szilárd értékrend, erkölcs és megfelelő intézmények nélkül. A sikeres gazdaság túlnyomó része épít a családi, a kisközösségi szolidaritásra, a nem profitorientált helyi intézmé-

nyekre, a karitatív tevékenységekre. A globális piacgazdaságban a multinacionális óriásokkal szemben nagyobb gazdasági erővel rendelkeznek, mint egy-egy kisebb állam. Az állami beavatkozás hatékonysága gyakran nem kielégítő, a globalizáció egyre inkább előrehalad. A világvallásokra nincs világmeleti kooperatív válasz.

A szerző a nagy világvallások tanításának a gazdasággal kapcsolatos fő elemeinek összehasonlítása után az egyistenhívó vallásoknak a gazdasághoz való viszonyát mutatja be. A könyv egyik kiemelkedően fontos fejezete a keresztény társadalmi tanításnak a gazdasági valósággal való összefonódása. A keresztény gazdaságetika nem véletlenül hangsúlyozza a szubszidiaritást és a szolidaritás együttes fontosságát. (...)

Minden vállalkozásnak az emberért kell történnie, az ember nem válhat eszközzé a profitszerzésben. Botos Katalin joggal mutat rá, hogy a piac nem mindenható, nem minden érték mérhető pénzből. A társadalom nem fejlődhet

a felelős egyének, családok, közösségek szolidáris közös cselekvése nélkül. Az erkölcs, a gazdaság és a társadalmi racionalitás a legszorosabban összefüggnek – hangsúlyozza a szerző. A család az életkultúrájának helye, ahol az Isten ajándéka, a gyermek, védelmet talál. A jövő útja csak az érett, felelős, kooperatív és kreatív személyiség lehe-

t. Az élet valódi, bevált értékeihez való visszatérésre egyébként nem csak az önmagunkra eszmélés, a felismerés, de a kényszer is rávezet majd minket. A globális versenyben ugyanis egyre inkább versenyképtelenné válnak a nyugati államok az olcsó bérű országokkal szemben a hagyományos területeken, így a fejlett világban is javítja a versenyhelyzetet, ha számos, ma még ellenszolgáltatás fejében megvásárolt szolgáltatást mi magunk is kiváltunk önkéntes szolgálattal.

Botos Katalin könyve hiteles, mély, igaz elemzés, mindenkit gazdagító olvasmány.

Kőrösi István
(Kairosz Kiadó, Budapest, 2009)

A CSEND
HATALMA

Merli Rudolf A csend hatalma című kötetében szereplő írások zöme liturgikus alkalmakhoz – advent, karácsony, újév, nagyböjt, húsvét – kötődik, azok szimbolikájához, evangéliumi üzeneteihez. Az adventi várakozás heteitől vezet a Megváltó megszületése fölötti örömig, a nagyböjt szenvedéstörténetétől a húsvéti feltámadás reményét ébresztő momentumáig.

Útkeresésünkben fontos jelezőszlopokként, fáklyákként áll előttünk a szentek élete. E kötet lapjain Szent Erzsébet, Szent József, Szent Márton, Konrád testvér és a névtelenek ezrei – Isten napszámosai, a lelki élet hősei – példázák számunkra az életükből, cselekedeteikből leszűrhető tanulságot: „az áldozatos szeretet válja meg a világot”. Prohászka Ottokár püspök, Pázmány Péter bíboros emlékének megidézése a hitünkért, Egyházunkért való kiállás bátor fölállására biztat; a tragikusán korán elhunyt, kiváló tehetségű mezőpetri lelkész, Poszt Gusztáv inádságos lelkülete pedig azt példázta, hogy az igaz hit a legsúlyosabb csapások próbáit is kiállja. Illyés Gyula élte és műve a példa rá, hogy az istenkeresés szándéka és bizonyossága a tiszta lélekben kimondatlanul is jelen van. Életükkel megami jelet hagytak ránk, buzdítást arra, hogy magunk is igaz utakon járjunk.

A kötet írásai közül különösen megragadja az olvasót A száltingrádi szentjezsaka című emlékezés. Ott, a borzalmak katalánában egy orvos megrajzolja a Száltingrádi Madonnát, mely előtt az ostromgyűrűbe zárt katonák innepeltek, énekeltek a szentestén. Mily erős hit kellett ahhoz, hogy az őket körülvevő apokaliptiszis közepette a gyermekét óvó Madonna rajza mellé odaírja a „Világosság – Élet – Szeretet” szavakat! Merli Rudolf napjaink katalanhelyzeteire is figyelmeztet. Az anyagiasság, a nyereség- és hatalomvágy, környezetünk kíméletlen pusztítása, a gyűlölet megami formája, az erőszak és önzés, az alkohol és a kábítószer... ugyanígy kilátástalanná teszik az emberiség jövőjét. Ugyancsak megragadja a figyelmünket, és továbbgondolásra készít A csend hatalma című írása. Korunk egyik legsúlyosabb kérdésére hívja fel a figyelmet. Az élet zajában, csendgöngyölgő forrágában keressük-e a csendet: minden cselekvés kezdetét, minden jócselekedet kiindulási pontját?

A kötetáró sorokban példázatot olvashatunk arról, hogy mily telt válhat valóban maradandóvá, értékessé embertársainkban: a másokért, a mások javára és üdvösségéért végzett cselekedet. Közjűk sorolhatjuk e kötetet, s a hithez és a szülőföldhöz való hűségéből és ragaszkodásból fakadt, a csend gyümölcseként született írásokat, s az íróval együtt mondjuk: „engedjék lelkünkbe ezeket a jó nyomokat, amelyek megmaradnak az emberi szívekben és életben az örökkévalóság számára”.

(A kötetet Burka István grafikái, fotók és reprodukciók színesítik.)

Máriás József

ABORTUSZELLENES
FELVONULÁS

25 ezren vettek részt január 18-án Párizsban a Menet az Életért abortuszellenes tüntetésén. A tiltakozók többsége a családjával érkezett, vagy 25 éven aluli fiatal volt. Cécile Edel, a Choisir La Vie nevű csoport elnöke szerint a felvonulást tiltakozás a nők millióinak elmondhatatlan szenvedése ellen is.

Franciaországban, ahol az abortusz 1975-ben legalizálták, az egyik legmagasabb az abortuszok és a fogamzásgátlót használó nők száma a nyugat-európai országok közül.

A FATIMAI MAGYAR KERESZTÚT

Egy korabeli tanú visszaemlékezése

A második világháború végén, 1945-ben a hazájából elmenekült több ezer magyar között volt Kardos Illés atya is. Ő az Egri Főegyházmegyéből indult el, idős édesapjával együtt. Spanyolországban, Malagában találtak otthonra.

Kardos Illés atya ottani működéséről nem sokat tudok. Az 50-es évek elején elzárándokolt Fatimába, mely élményéből a következőket nyilatkozta: „Mikor Fatimában jártam, és láttam azt a száználmas, primitív, a kegyhelyhez méltatlan kálváriát, felillant bennem a gondolat: mi, magyarok építünk egy nagyon szép, impozánsat, mely méltó lesz a szent helyhez”. És elkezdte a szervezését.

1953 Szent István-ünnepén Barcelonában megalakult a Mindszenty bíborosról elnevezett Fatimai Magyar Kálvária Bizottság, Kardos Illés atya elnöklétével. Az alapítólevelet külföldi magyar lelkesek írták alá, nevezetesen: Hász István püspök, fővédnök, Svájc; Ádám György főlelkész, München; Déri Béla, Brüsszel; Vecsey Lajos; Jaszovszky József; P. Magyar Arnold, Bolívia; P. Óri István, Ausztria, Somi Kovács Ernő, Franciaország, bizottsági tagok; Darvas István ügyvezető, Mátyás Ferenc pénztáros.

Ebben a levélben az aláírók felkérnek minden igaz magyart, hogy „áldozzon, tiszta lélekkel, bármily csekély összeg legyen is az, hogy a nemzetünk megmentéséért felajánlandó fogadalmi oltár és kálvária ne kevesek, hanem az egész, lélekben megújuló magyar emigráció műve legyen. Meg kell építenünk, nekünk, hontalan magyaroknak a kálvária 14 stációját, ugyanott fogadalmi oltárt kell emelnünk a Boldogságos Szűznek, akinek közbenjárását, anyai oltalmát kérjük és reméljük.”

Kardos Illés atya levélben felkereste az amerikai magyar plébánosokat, felkérve őket a gyűjtés megszervezésére. Ebben oroszlanrészt vállalt Györfy Albert atya, aki több ezer dollárt gyűjtött az USA-béli és kanadai magyarok jóvoltából, és ezzel lehetővé tette, hogy a fatimai kálvária felépüljön. Kisebbségekkel a többi külföldön élő magyar is kivette részét az adakozásból. A 14 stációt egyenként, valamint a Golgota egyes szobrait, a keresztet, „adóptálni” lehetett egyénenként, vagy országonként.

Nem lehet leírni, mennyi ima, gyótródás, utazás, levelezés, sok esetben visszatartással való küzdelem volt kísérője Kardos Illés atyának, aki százszor és százszor végigjárta a Fatimai Magyar Keresztút minden stációját. Aldott szíve 68 éves korában, 1961. szeptember 12-én, szentmiséje alatt színt meg dobogni.

Munkájának folytatását Fatima püspöke saját személyes ügyének tekintette. Ebben óriási segítségére volt Kondor Lajos atya, aki 1954-ben került Fatimába,

és minden erejét, tehetségét ennek szentelve elérte, hogy mind a keresztút, mind a Szent István-kápolna a Golgotával időre elkészüljön.

1964. május 12-én a leirai püspök több száz pap, magyar és más nemzetiségű zarándok által kísért szentelte fel a Magyar Keresztutat. Mind a 14 stációnál elvégezte a szertartást és beszédet mondott. Az első állomásnál Fatimáról szolt, megemlítve a magyarok áldozatát, amelynek árán a keresztút létrejöhett. Minden állomásnál különböző nyelveken mondták be Jézus keresztútjának történetét, és más-más pap imádkozott. Magyar nyelven két stációnál is P. Varga László SJ, belgiumi magyar főlelkész tartott beszédet. „Isteni kegyelem folytán jött a felismerés és a kegyelem kiáradt erre a vállalkozásra is, amely Fatima felé fordította a világon szétszórta magyar-ság tekintetét” – mondotta.

A keresztút után a Szent István-kápolnát szentelte fel a főpásztor. Beszédéből az elismerés hangja csendült ki a magyarság iránt, „mert példája lehet az emberiségnek hite megvallásában és hosi magatartásában. Hitvallás a ti ittléteket is és az a nagy áldozat, amellyel a mai napon a felszentelt keresztutat és templomot létrehoztátok. Imádkozom értetek, magyar testvéreim, és hazátokért, Mária országáért.”

Május 12-én este fátylós körmenet volt, majd 13-án főpapi szentmisével zárult a nagy zarándoklat, este pedig külön magyar gyertyás körmenetet tartottak a jelenés kápolnájában való háláadásul.

A 14 stáció szobrait egy lisszaboni szobrász készítette, a Szent István-kápolna és tetején a Golgota Marek László építésmérnök tervei alapján készült.

A Fatimai Magyar Engesztelő Keresztút, a Szent István-kápolna és a Golgota megvalósítása kapcsán első helyen Kardos Illés atyát említjük, aki a megámodójuk volt. Nagy segítségként és megmentőként kapcsolódott be Györfy Albert atya az USA-ban, nélküle nem jött volna össze a szükséges anyagi támogatás. 1955-ben igen szerény keretek között, könyvnyomtatás megjelén A Fatimai Kálvária Hírei című kis füzet, hogy időnként tájékoztassa az adakozókat a mozgalomról. Ezt a kis füzetet átvette Györfy atya, és nyomtatásban, kibővíve havonta kiadta. Utolsó száma 1964 júniusában jelent meg, 10. évfolyamában. Végül pedig Kondor Lajos atyát említjük, aki felbecsülhetetlen szolgálatot tett az ügynek. Képvisele a magyarságot az egyházi hatóság és a fatimai püspök felé, és vállalta az építkezéssel járó sok fáradságos intézkedést, ellenőrzést és a felszentelésre mindent előkészített, még a zarándokokat is elhelyezte.

1989-ben, a Fatimai Magyar Keresztút felszentelésének 25. évfordulójára érkező magyar zarándokok örömmel láthatták, hogy 1964 óta mennyire kitaposódott a keresztút a sok ezer zarándok lábnyoma alatt, s azóta még jobban az évente 3 milliónyi emberé alatt.

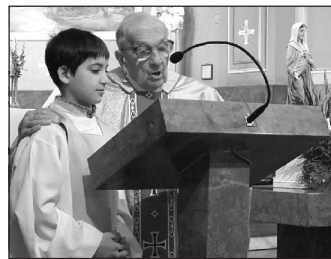
Kardos Illés atya 1961-ben, 68 éves korában halt meg Spanyolországban, Györfy Albert atya egy amerikai öregotthonban, Kondor Lajos atya pedig 2009. október 28-án, 81 éves korában Fatimában.

Gondoljunk rájuk szeretettel, hiszen nem mindennapi dolgot cselekedtek. A fatimai keresztút, mint Magyar Keresztút – Calvario Hungaro – néven lett ismertté világszerte.

Horváth Imréné,
London

A LÉGKÖR VÁLTOZOTT MEG A HALÁLKAMRÁBAN... (2.)

Az Andrássy út 60-ban kezdtem a börtönéletemet. A kihallgatás ott úgy történt, hogy teljesen meztelenre vetkőztet két reflektor megvilágított, és a sötétből szórta rám a rágalmakat: ez az emberi méltóság megalázása. S ha az embert egész éjszaka kínozzák, akkor nem tud ám nappal olyan fennkölt elmélkedéseket produkálni. Imádkoztam: Istenem, mit akarsz velem? Se a szüleim nem börtöntölteléknek neveltek, se Pannonhalma nem erre készít elő, hát én a te akaratodat akarom, a te üdvözítő akaratodat akarom teljesíteni. Nem sietett a Jóisten. Én most már tudom, hogy neki az örökkévalóság is rendelkezésére áll, csak én vagyok ilyen percemberke, hogy én mindjárt akarok tudni valamit. Négy hétig voltam az Andrássy úton, három hétig a Markóban. Nem tudtak velem mit csinálni, átpasszoltak a szovjetekhez. A szovjeteknek akkora rutinuk volt, mindjárt megkaptam a megszálló szovjet hadsereg budapesti hadbírósgától a tízéves kényszer-munkát a Gulágon. És még mindig nem tudtam, mi a Jóisten akarat, de a Szovjet-unió logikátlanága megértette velem. A hadbírósg Budapesten elítelt tiz év kényszer-munkára, mégis elvittek ezkerétszázunkat Sopronkőhidára. A Jóistennek valami oka volt erre, mégpedig a következő: amikor még Pesten voltam, de már elítélve, a Conti utcai szovjet börtönben a reverendám miatt kitüntetésben részesültem: reggeli után kaptam egy vödört meg egy rongyot, és a folyosót kellett felmosnom, meg a vécét kellett kipucolnom. De egy géppisztolyos katonának mindig utánam kellett jönnie, nehogy megszökjem. Eszem ágában sem volt szökni, a katona unta magát, és elkezdett énekelni. A Szentlélek oldalba bökött: ha ő énekelhet, akkor én is énekelhetek. Elkezdtem halkán dudálni magyar nótákat, hadd tudják a cellában, hogy egy magyar sikálja itt a padlót. Másnap a másik katona is unta magát, ő is énekel, s a Szentlélek megint oldalba bökött, hogy hiszen ő nem is tud magyarul, nekem nem kell a magyar nóta szövegét énekelni, hanem azt énekeltem: „Egy katolikus pap takarítja itt a folyosót”. Már hatodik vagy nyolcadik napja takarítottam. Akkor már tudtam, hogy az egyik folyosó végén van hat cella, ahol 32 halálraítelt várta a kivégzését. Ott énekeltem azt, hogy aki a szentgyónását el akarja végezni, bánya meg büneit, én innen a folyosóról megadom a feloldozást. És csak fújtam, fújtam, fújtam. De még mindig nem értettem, hogy az Urísten mit üzen. Elmentünk Sopronkőhidára, ahol az összes rabot pucérra levetkőztetik, a ruháját forró gőzös dezinfekciós kamrába viszik. A tetvek persze ezt kinevezték, de kaptunk a fejünkre egy dió nagyságú kenőszappant, egy vödört, és mosakodtunk. Ahogyan én ott meztelenül mosakodtam, odajött hozzám szintén egy Gyöngyös melletti fiatal ember, és azt mondta: Te énekelte a folyosón? Én – mondtam. Nem tudom neked elmondani, hogy annak milyen hatása volt a halálkamrában. Én halálra voltam ítélve, tegnapelőtt kaptam kegyelmet, most 25 évem van. Amikor meghallottuk az éneket, össze-nézünk, elkezdünk suttogni, hogy Isten milyen csodálatos. S ha nem tudunk megbékelni a sorsunkkal, nem tudunk megbékelni ezekkel a géppisztolyos gazemberekkel, nem tudunk megbékelni még saját magunkkal sem, akkor legalább Istennel békülünk ki. A légkör változott meg a halálkamrában. Akkor értem meg, hogy én nem a szovjet büntetőtörvénykönyv 58. paragrafusa 2., 8., 11. pontja alapján vagyok

elítélve. Engem az Urísten azért küldött ide – elvégre lelkipásztor vagyok –, hogy tartsam a lelket a rabtársaimban. Ez volt a feladatom a tíz év alatt, és ezért volt nekem könnyebb. Amikor 1953-ban meghalt Sztálin, akkor hazajöttem abból a táborból, ahol én voltam, negyvenhatan magyarok, tizenegyen ott maradtunk. Volt közöttük egy rakás 25 évre elítelt. Én csak tíz évre voltam elítélve. De nekem utolsó nap kellett hazajönnöm: 1955 novemberének végén. Miért? Mert nekem ott feladatom volt. Ugye milyen csodálatos a Jóisten?

– *Mi történt, miután hazajött? Hogyan folytatta „félbehagyott” hivatását?*

– Az első utam Pannonhalmára vezetett, a főapátom azt mondta, ő sem tud mit csinálni, mi voltunk körülbelül háromszáznegyen, és a kommunizist hatvanban korlátozták a létszámot. A saját lábamon kellett megállni. Pesterzsébeten felvettek fűrészgépesnek, két évig csináltam, amikor levágtam az ujjamat. Fegyelmet kaptam, hogy hat hétre kivontam a munkaerőmet a népköztársaság munkaerő-gazdálkodásából. Aztán húsz évig voltam mosodavezető. 1977-ben nyugdíjba mentem, Szabó Géza volt akkor a Szent Imre-templom plébánosa, s azt mondta, a templomban mindig lesz munka. Hétköznapi tehát ott voltam, dolgoztam, s közben Pannonhalmáról és Esztergomból is engedélyem volt, hogy otthon misézhettem a szobámban. Vasárnap pedig felszálltam a 7-es buszra, és elmentem a Thököly úti domonkos templomba, ahol nem ismertek; ott miséztem, prédikáltam. 1990-ben már fűtőgépünk a kommunista rendelkezésekre, már mehettem volna Pannonhalmára; de akkor Várszegi Asztik főapát javaslatára és engedélyével itt maradtam. Csináltam mindent: miséztem, gyónattam, beteget látogattam, eskettem, temettem, mindent az égedta világon. Most már csak a szentiorok közösségét és a felnőtt katekizist vezetem.

– *Túl van már az aranyismén, a gyémántismén, sőt már a rubinismén is...*

– Amikor 25 évvel később, a megbélyegzésből hazajöttem, mosodás voltam. Budapesten nem lehetett euzüstmisét mondani, sehol egy plébános nem merte megengedni. Agyagosszergyében sokan ismertek, írtam a plébánosnak, hogy ha az euzüstmisét nál a szeretném mondani, megengedi? Nem merte megengedni. Ez 1964-ben volt, a televízió kommunizmus idejében. A győri püspökséget megkérdezte, ott nem merték megtagadni, de kikötötték, hogy nem ünnepélyesen és nem hivatalos időben. Szombaton elmentem Pannonhalmára, és annál az oltárnál, ahol az újmisémet huszonöt évvel azelőtt mondtam, csendesen háláadó szentmisét mondtam, aztán mentem Agyagosszergyébe. Amikor már csak 80 méterre voltam Agyagosszergyétől, megállt mellettem egy motorkerékpáros: – Tanár úr, hová megy? Mondtam neki: – Agyagosszergyébe. – Akkor picit lassabban, a kollégámat hazaviszem, és kijövök a tanár úr. Nem egyedül jött, mozgósította három pajtását az utcából, és úgy vonultam be Agyagosszergyébe, mint egy államfő, a három motoros dudált, csegettett, ahogy csak tudtak. Másnap a 8 és 10 órai misén is voltak, de a 9 órai, az euzüstmisémre nem fűtek be. Az aranyismém 1989-ben volt, már Pannonhalmán, két autóbúsnyi hívó jött el. A gyémántmisém már itt is megtartottam, a vasmisém pedig Rómában.

(Vége)
Horánszky Anna

A Fatimai Magyar Keresztút „végállomása”, a Szent István-kápolna

HÍREK – ESEMÉNYEK

Vatikáni elővigyázatosság

Az ismert karácsonyi incidens miatt kiszélesítik a Szent Péter-bazilikában azokat a folyosókat, ahol a szertartások alkalmával bevonul a pápa és kísérete. A korlátozatok eddig úgy állították föl, hogy azok a bevonuláskor pár lépésre voltak a pápától. Most a Vatikáni Államtitkárság és a biztonsági szolgálat közös találkozójaik úgy döntöttek, hogy távolabb helyezik azokat, így nehezebben lehet elérni a pápát, és több hely marad a biztonságiak számára is. A biztonsági őrök száma változatlan marad.

Fotókiállítás Nagybecskerekben

Fényképes Biblia címmel nyílt fotókiállítás Ézsias Róbert, Farkas András, Havass Zoltán és Lambert László felvételeiből december 27-én, a nagybecskereki székesegyházban. A kiállítást Német László SVD püspök nyitotta meg, aki beszédében kiemelte: a magyarországi fotósok képei a teremtett világ tiszteletének fontosságát sugallják. A kiállítás február elejéig tekinthető meg.

Vatikáni euró

Megszületett Brüsszelben az új monetáris megállapodás a Vatikáni Városállam és az Európai Unió között. A jelenlegi határozat 2010. január 1-jétől lépett életbe, és két új szempontból bővül a 2000. évihez képest. Egyrészt az évente kibocsátható pénztermék értékét megemelték 2 300 000 euróra. Másrészt a kiadott érmék legalább 51 százalékának valóságosan is meg kell jelleme a mindennapi pénzforgalomban.

Elhunyt a pápa gyóntatója

December 20-án Rómában elhunyt Antoni Mruk lengyel jezsuita, a Gergely Egyetem 95 éves nyugalmazott professzora. Mrukot II. János Pál kérésére Faustina Kowalska nővér boldoggá- és szenttéavátásának posztulátorává nevezték ki. II. János Pál gyóntatója volt a pápa utolsó éveiben.

Prohászka Ottokár kitüntetése

A Magyar Örökség kitüntető címet a bírálobizottság a decemberi díjátadó ünnepségen hitéleti és szociális tevékenysége elismeréséül Székesfehérvár egykori püspökének, Prohászka Ottokárnak is odaítélte. A díjat Juhász Judit, a Katolikus Rádió vezérigazgató-helyettese adta át Erdő Péter bíboros primás esztergom-budapesti érseknek és Spányi Antal székesfehérvári püspöknek.

Észak-Koreában a legerősebb a keresztényüldözés

Világászerte a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban a legkitüntetettebb a Krisztus-hívőket érintő üldözöttség. Az „Open Doors” elnevezésű holland keresztény alapítvány tanulmánya alapján a keresztényüldözés mértékét tekintve Észak-Korea áll az ötven országból álló lista élén. A kelet-ázsiai államot Irán, Szaúd-Arábia, Szomália és az északnyugati-afrikai ország, Mauritánia követi a sorban – közölte a felmérés eredményeit több holland lap január 6-án.

A legfrissebb adatok szerint az egész világon százmillió keresztény szenved üldözöttséget a hite miatt. Észak-Koreában jelenleg több mint ötvenezer Krisztus-hívőt fosztottak meg szabadságától és tartanak fogságban, mert a hivatalos tilalmak ellenére tanúságot tettek hitükről. □

HA BÉKÉRE...

(Folytatás az 1. oldalról)

gazdasági célok értelmét, hogy helyreállításuk működési zavarait és torzulásait. Ezt kívánja meg helygónk ökológiai állapota, és legfőképpen ezt igényli az ember kulturális és erkölcsi válsága, amelynek nyilvánvaló tünetei egy ideje a világ minden részén megmutatkoznak. Az emberiségnek mely kulturális megújulásra van szüksége, újra fel kell fedeznie azokat az értékeket, amelyek azt a szilárd alapot képezik, amelyre jobb jövőt építhetünk mindenki számára. A jelenlegi válsághelyzetek – akár gazdasági, ételmezési, környezeti vagy társadalmi jellegűek –, alapján erkölcsi gyökereik és egymással összefüggnek. Ezek szükségessé teszik, hogy új tervet alakítsunk ki az emberek közös előrehaladására. Kiváltképpen pedig arra kötelezünk, hogy életmódunkat a mértékletesség és a szolidaritás jellemezze, hogy új szabályokkal és az elköteleződés új formáival bízzunk és bátran a már megvalósult pozitív tapasztalatokra tekintünk, és a negatívakat határozottan elvetjük. A jelenlegi válság csak így lesz alkalom a dolgok helyes megítélésére és új tervek létrehozására. (...)

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a Föld különböző országaiban és térségeiben az emberek sokasága egyre gyakrabban ütközik nehézségekbe a környezet iránti felelősség és nemtörődömség miatt. A II. Vatikáni Zsinat emlékeztetett rá, hogy „Isten a földet minden kincsével együtt minden ember és minden nép használatára rendelte”. Ezért a teremtett világ öröksége az egész emberiséget megilleti. A kizsákmányolás jelenlegi mértéke azonban komolyan veszélyeztet néhány természeti erőforrás megőrzését nemcsak a jelenlegi, hanem főképp a

jövő nemzedékek számára. Nem nehéz tehát megállapítani, hogy a környezet pusztulása gyakran a hosszú távú politikai tervek hiányának, vagy a rövidlátó gazdasági érdekek hajszolásának eredménye, amelyek sajnos a fenyegető veszélyek sorozatává alakulnak a teremtett világ ellen. Azért, hogy megfékezzük ezt a jelenséget, azon tény alapján, hogy „minden gazdasági döntés erkölcsi jellegű következményekkel jár”, arra is szükség van, hogy a gazdasági tevékenység jobban tiszteletben tartsa a környezetet. (...)

Az Egyház felelős a teremtésért, és kötelességének tartja, hogy ennek a nyilvánosság szintjén is érvényt szerezzen azért, hogy a földet, a vizet és a levegőt, mint Isten, a Teremtő mindenki számára szóló ajándékait megőrizze, de mindezekelőtt azért, hogy az emberiséget megővje az önpusztítás veszélyétől. (...)

Ha békére törekszel, vedd a teremtett világot. Minden jóakarati ember békekeresése kétségtelenül könnyebbé válik, ha mindannyian elismerik az Isten, az emberiség és az egész teremtett világ közti megbonthatatlan kapcsolatot. Az isteni kinyilatkoztatás fényében és az Egyház hagyományához való hűségben a keresztények maguk is hozzájárulnak ehhez. Ők az Atya teremtő művének és a halála és feltámadása által az Istennel a földön és a mennyben mindent (vö. Kol 1, 20) megbékítő Krisztus megváltozott művének fényében szemlélők a világmindenség csodálatos részeit. A megfeszített és feltámadt Krisztus megajándékozta megszentelő Lelkével az emberiséget, aki vezeti a történelmet addig a napig, míg dicsőségben újra eljön a Megváltó, és új ég és új föld lesz (vö. 2Pét 3, 13), amelyben az örök béke és igazságosság lakik majd. Védni a természetes környezetet annak érdekében, hogy a béke világát építsük, mindenkinek kötelessége. (...) □

A KALOCSAI...

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ágostonos lelkeség új szerzetesközösség a szegény gyermekek ingyenes oktatását tűzte ki célul. Hamarosan Európa-szerte virágzásnak indult a rend, eljutott Németországba, majd cseh földre is. Az 1834-ben Regensburg püspöke által jóváhagyott szerzetesi közösség – amely a Misszionáriusok Nevezett Ágostonos Kano-nisszák kongregációja szabályzatának kibővített változata alapján élt – neve: Misszionáriusokról Nevezett Szegény Iskolánévők voltak. 1851-ben Schneider Gábor plébános kezdeményezésére Hirschbaun alapították zárdát, amely később elszakadt a müncheni központtól. 1854-ben Horaditz lett a cseh ág székhelye. Onnan 1860-ban érkeztek az első nővérek Franz Mária Terézia vezetésével Kalocsára Kunst József kalocsai érsek meghívására, ahol önálló anyaház alakult. A végleges pápai megerősítés 1907 februárjában történt.

A társulat Magyarországon gyors fejlődésnek indult. A nővérek működése és valamennyi intézetük munkája a nép nevelésére irányult. A trianoni békeszerződés érzékenyen érintette a társulatot. A 30 házából 18 Bácskában, 3 pedig cseh területen volt, ezekről le kellett mondani. Franz M. Terézia anyja utóda, Bánhalmi (Bleilöb) M. Bernárda 1911–33-ig kormányozta a Társulatot. Ezalatt 24 új zárdát létesített, és megnyitotta a kaput a missziók felé. 1926-ban utaztak először a nővérek Kínába. 1950–51-ben az ott működő tagok Ausztráliába menekültek. Magvetésük viszont nem hullott köves talajba, a kínai nővérek a nagyon nehéz helyzet ellenére ma is működnek és igéretes fejlődésről számolnak be. Létszámuk 80-on felüli.

A következő általános előjáró Vojnich Mária Aquina anyja volt (1933–47). A háború után új általános főnököt választott a Társulat Bali M. Ildefonza anyja személyében. 1948-ban államosították a félékezeti

iskolákat. Az iskolánővérek legfontosabb működési területüket veszítették el: 3 tanítónőképző, 1 óvónőképző, 3 liceum, 1 mezőgazdasági leány-középiskola, 11 polgári, 31 elemi iskola, 23 óvoda, 2 főiskolai leánykollégium, 1 iparitanuló-otthon és 1 árva-ház aajtaja csukódott be mögöttük, kb. 12 500 tanulót vettek ki a kezükből. Új távlatot a famisszió jelentett. 1950 júniusában percek alatt kellett távoznuk a nővéreknek otthonukból, mindenüket hátrahagyni. A felszólítások kb. 1000 kalocsai iskolánővér elhazánkban. A szétszórás ideje alatt sorozatos kihallgatások, házkutatások, zaklatások miatt az új tagok felvétele és képzése csak a legnagyobb titokban történhetett. A társulat központja Rómába került.

1989 őszén káptalant tartottak Rómában. A szerzet neve ettől kezdve Misszionáriusokról Nevezett Kalocsai Iskolánővérek lett. A 7. általános főnök, Nagy-Pál Mária M. Consummata megválasztása egybeesett a magyarországi nagy politikai változásokkal, melyek lehetővé tették a szerzetesek újbóli működését. Rögtön megindult a tervezés, a nővérek időkoruk ellenére fiatal lendülettel láttak munkához. Jelenleg kollégiumokat, óvodákat, általános iskolákat, szakközépiskolákat, gimnáziumokat, szociális otthonokat vezetnek és tartanak fenn, valamint hittant tanítanak. 1995-től Máriai Franciska M. Romuláda lett az általános előjáró. A jelenlegi létszám 121 fő, ebből 12-en léptek be az újakezdés óta. A kongregáció fő célkitűzése az oktatás-nevelés. A társulat tagjainak életelvei: Senkinek sem ártani, mindenkinek használni (Szent Ambrus – Fourier Szent Péter). Minden lehetséges jót gyakorolni! Hivatásuk: Buzgósga a nevelésben (Le Clerc Boldog Alix). Példaképek az angyalai időszel Bologasszonya, az „Ecce Ancilla Domini”. Különös pártfogójukként tisztelik Szent Józsefet is. Egyesüik forrása a közösségben Jézus Szentséges Szívének szeretete az Oltárszolgálatban.

(A katolikus.hu alapján)

SZÁJRÓL SZÁJRA

A feketelevestől a Rózsadombig

A török fogságba hurcolt Enyingi Török Bálint és Nagy Szulejmán nevezetes ebéde végződött a szultán vendéget marasztaló szavaival: hátravan még a feketelevés. Így jegyzi fel a történelmi anekdota és Arany János Török Bálint című balladája is ezt követi:

Hosszas ebéd a török szultáné,

Hátra van még a fekete kávé.

Az említett anekdota így szól:

A törökök 1541 augusztusában, Buda csellel való elfoglalása után, nyájias ebéd-meghívással csábították Török Bálintot táborukba. Az elhúzódo lakmározás gyánút ébresztett a vendégnek, hogy valami forralnak ellene, ezért menni készült. A szultán a következő szavakkal marasztalta: hátravan még a feketelevés! Értsd: a kávé. Ekkor, mintegy jeladásra, katonák rontottak a terembe és rabul ejtették a magyar vezért. Foglyukat Konstantinápolyba vitték, és a Héttoronyban őrizték. Török Bálint itt halt meg 1550-ben.

Eltérően ettől a közhitben gyökeret vert változattól, Szirmay Antal 1807-ben Hungaria in parabolis című munkájában a következőket írta: „a hátravan még a feketelevés akkor vált a magyarok közbeszédévé, midőn 1685-ben, Váradon, a törökök vendégségbe hívott Thököly Imre, asztalbontásnál, mikor felhozták a kávé, a janicsárok agájának (vezérének) e mondása után: hátravan még a feketelevés, mely mintegy jeladás volt, keserű tréfák között vasra veretvén, Drinápolyba vitették!”.

Ez az idézet Szirmay Andrára, mint a szemtanúra hivatkozik, ő azonban feljegyzéseiben ezt nem ismételte meg. Enyingi Török Bálinté és 144 évvel ké-

sőbb Késmárki gróf Thököly Imrére olyan sors, amely hasonlóságával elegendő ahhoz, hogy elfogásuk körülményeit magyarázva, a már-már közmondássá vált szavakkal éljünk. Az „elsőszülöttség” kérdését felesleges feszegetni.

Török Bálint című balladájában Arany János is a régebbi változatot használja. A balladához fűződött mintaszere magyarázatában Greguss Ágost a következőket írta: Török Bálint esete szakszított olyan, mint Thököly Imréé: ő is a törökhöz van híva ebédre, ő is szeretne mihamarabb távozni, s a kávé után őt is elfogják; a közmondás tehát legtalálób-ban alkalmazható...

A hátravan még a feketelevés Thököly elfogása idején már szállóige volt. 1660-ban, tehát mintegy 27 évvel korábban, már nyomtatásban is találkozunk vele. Így hát a váradi basa is mint szállóigét mondta Thököly Imrének. Eredete igen régi. A XVI. században már egy nő-tában is szerepel:

Majd sok török test lesz eves, (eves = gennyes)

Nem kell neki kávé leves.

A magyar közmondások könyvében Erdélyi János 1851-ben ezt írja:

...vagyis hátravan még a dolog nehezebb, bajosabb része, nagyja.

A több mint 150 évi török megszállás ideje anekdoták tömegének forrása. A Buda elfoglalásakor alkalmazott csel, valamint Török Bálint és Thököly Imre foglyul ejtése a félrevezetés iskolapéldái. Vannak barátságosabb, békésebb emlékek is. Ilyen a budai Rózsadomb nevének története. Ezt azonban már csak jövő hónapban tudom elmondani...

Közeadta: Ramsay Győző

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefon-számait és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>.

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyar-katolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Miséző helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Miséző helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannstrasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Untertwatt 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@freemail.hu Miséző helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.00-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.15-kor.

Graz: Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; Msgr. Molnár Ottó, Tel.: 0043-316/68 21 24 21; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnaponként 17.00 órakor a Kalvarienberg-Kirche-ben, Kalvarienbergstr. 155.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum, d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Miséző helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Norbert Jakab, Tel.: 0043-4733/232v. 0043-6768 772/444. E-mail: janorht@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zártdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/2211609.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Gáspár István, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033-1/42 086170; Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyarmissioz.free.fr>.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirlberstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-821/41 90 25 19, vagy mobil: 0049-151/14 23 28 06.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergassestr. 2/A, D-90571 Schweig. Tel.: 0049-911/507 57 96.

Esseni Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegye Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Baden Baden. Erd. Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel.: 0049-721/687215.

Berlini és Hamburgi Egyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Egyházmegye és Aachen: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lu-kács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de; Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/232120; <http://www.ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Magyar nyugdíjas 58 éves nő, szívesen vállalt házzvezető munkát külföldön. T.: 0036-28/816-378 (este) v. 0036-20/778-1813.

Komoly kapcsolatot kereső gyermektelen hölgy (60), rendezett anyagi háttérrel társat keres. T.: 0036-20/325 26 18.

Katolikus anyuka munkát vállalt. Minden megoldás érdekel – „dolgozni szeretnék”. T.: 0036-70/518 1082, e-mail: agi3@citromail.hu.

Kiadó Budapest-Belvárosi Ferenciek terénél, színvonalas, minden igényt kielégítő 2 szobás lakás, 2 v. 3 személynek, 70€/nap. T.: 0033-6/43 60 95 52.

Magyarországon élő 67 éves özvegyasszony becsületes, szenvedélymentes férfit keres, komoly kapcsolat céljából. Bp-től 20 km-re kertés házban élék. Hazatelepülni vágyók előnyben! T.: 0036-28/47 56 09 (06-28 47 56 09).

Régi pesti lakás kiadó: 74 m², 300 € E. T.: 0049-89/140 1928.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőinkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadói hivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az ÉLETÜNK münchnei postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Egyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Erd. Ft. Szabó Árpád, Götzenhofenstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Boblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de; www.stuttgarti-katolikusok.de

Würzburgi Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43, Fax: 386-405.

NORVÉGIÁ

Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálatról: www.nufu.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pmimemeth@gmail.com. Miséző helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyaszonnya kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József Sch.P. Tel.: 0039/347.344.5538, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-44/36 23 303. E-Mail: Fvizauer@gmx.ch; Miséző helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyát templomában (rue de Lausanne).

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Tel.: 0041-21/6478 678.

Bern: Ft. Pál István Róm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer templomban, Feierabendstr. 68. □

† Zsoldos Imre SVD

(1931–2009)

Tajpejben november 20-án, 78 éves korában elhunyt Zsoldos Imre verbita szerzetesap. A veszprémi vendégprofesszor, akit a missziók iránt érdeklődő magyarok több dokumentumfilmből is ismerhetnek, 1931. április 16-án született a Vas megyei Bejczygyertyánoson. A polgári iskola után Budatéténybe ment kizsennaristának, ahol a budafoki premontrei gimnázium magántanulója volt. 1948-ban Kőszegre került mint novicius. A noviciátus második évében az akkor már „munkanélküli” közzei bencés atyák tanították a verbita növendékeket, majd az előrehozott fogadalmától és a szerzetesrendek feloszlátása után Pannonhalmán folytatta tanulmányait. Végül katonaként Kiskunmajsa érettségi-zett. Két évig tanult filozófiát az egri szeminaryumban, majd 1956-ban elhagyta az országot, és Mödlingben a Szent Gabriel Misszióházban folytatta teológiai tanulmányait, ahol 1960-ban szentelték pappá.

Párizsban, a Sorbonne-on francia nyelvet és irodalmat tanult, majd – jó nyelvértékére való tekintettel – Tajvanba kapott missziós kinevezést. 1964-től a tajvani Hszincsuangban a jezsuiták nyelviskolájában kínai nyelvet és kultúrát tanult. 1965-ben megalapította a Fu-Jen Egyetem francia tanszékét. 1967-ben az Egyesült Államokban, a washingtoni Georgetown Egyetemen angol és francia nyelvészetet foglalkozott. 1969-ben szakvizsgázott, 1975-ben doktorált. Ekkor neveztek ki véglegesen a tajpeji Fu-Jen Katolikus Egyetem tanszékvezető tanárára.

Évtizedeken keresztül tehát egy magyar ember tanította franciára a kínaiakat. Zsoldos Imre azon kevesek közé tartozott, akik számára egy nyelv soha nem akadályt jelentett, hanem olyan kincset, amit meg lehet szerezni. Nem sokan tudták, hány nyelvet is beszélt – talán húszat. Érzelmait, érzéseit versekbe öntötte, melyek közül több megjelent irodalmi folyóiratokban.

Magyar Kurír

† P. Veszelszky Albin Vladimir Opraem

(1921–2009)

Veszelszky Vladimir 1921. június 11-én született Budapesten. 1939-ban érettségizett az esztergomi bencés gimnáziumban. 1939. augusztus 28-án belépett Jászón a premontrei apátságba, ahol az Albin nevet kapta. 1943. szeptember 8-án tette le ünnepélyes fogadalmait. 1944. november 1-jén szentelték pappá Budapesten.

1948 júniusában megszerezte a teológiai licenciátust Rómában a Gregorián Egyetemen. Még abban az évben az USA-ba küldték, és Washingtonban a Katolikus Egyetemen szerezte meg az STD fokozatot 1951 júniusában. Disszertációjának címe A római rítusnak koncelebrációja volt. Ezek után P. Veszelszky tanítani kezdett először az Archmere Academy-ben, Clermont-ban (DE), utána pedig a St. Norbert College-ban, De Pere-ben (WI). 1970 szeptemberében lelképásztori munkába helyezték a St. Willebrord egyházközségbe, Green Bay-ben (WI), ahol egészen

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNK BEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések karakterenként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti-, nyereséges hirdetés karakterenként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok karakterenként	0,40 EUR
Egyesüzt. 1 „pont” keret	10,00 EUR
Képhasznos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

2005-ig szolgált. Utána gyenge egészsége miatt a St. Norbert apátságban, De Pere-ben élt nyugdíjasként. Itt halt meg 2009. november 4-én, életének 88. évében, 70 év premontrei szerzetesi, 65 év papi szolgálat után.

† Keresztesy-Parker László Opraem

(1915–2010)

Parker Ferenc 1915. december 19-én született. 1935-ben belépett a premontrei rendbe Csornán, és a László nevet vette fel. 1940. augusztus 20-án szentelték pappá.

Többen a csornai premontreiek közül 1946 és 1957 között elhagyták Magyarországot, és az USA-ban, Kaliforniában, Santa Ana városában alapítottak perjel-séget, miközben tanítottak és lelképász-torkodtak a környező városokban. Ebből alakult ki Silveradóban a Szent Mihály Apátság 1961-ben, melynek apátja P. Keresztesy-Parker László lett. Az apátság épületében szép templomuk van, ahol a monasztikus élet liturgiája élteti a jelentős számú amerikai fiatal, akik a rend tagjai lesznek, és itt végzik a noviciátust és filozófiai tanulmányaikat. Ugyanitt van egy fiú internátus is egy jó nevű iskola is.

Miután Keresztesy-Parker László nyugdíjba vonult, amerikai apátot választottak, P. Eugene Hayes személyében. Parker atya 2010. január 3-án hunyt el Silveradóban.

Miklósházy Attila ny. püspök

A kereszttség szentségében részesült: 2008. július 26-án: Sasváry László Jr. és Kőszegi Erika 2008. január 23-án született kislány: *Normann Árpád*.

A boldog szülőknek és nagyszülőknek szívből gratulálunk.

Swjcz, Lausanne

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 85
E-mail: eletunk@gmx.de

Felétők kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felétők szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay György,
Szamosi József és Vincze András

Redakción és Híradásgéber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 85
E-mail: eletunk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare

nach Überssee mit Luftpost: US\$ 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentútra: US\$ 60

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0600 6508 03
BIC PNKDE33

Erschient 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5

82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN mit MELLEKELTUNG.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLEKELTÜNK.